

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 25 października 2018 r.

NK-KE.431.13.2018.KL

Pan
Rafał Dutkiewicz
Prezydent Wrocławia

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 7 maja – 29 czerwca 2018 r., na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej¹ oraz art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie², a także na podstawie imiennych upoważnień Wojewody Dolnośląskiego z dnia 25 kwietnia 2018 r. nr: NK-KE.0030.22.2018.KL oraz NK-KE.0030.23.2018.KL zespół kontrolny, w skład którego wchodzi n.w. pracownicy Wydziału Nadzoru i Kontroli Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu:

- Katarzyna Lipke – inspektor wojewódzki ds. kontroli i egzekucji (przewodnicząca zespołu kontrolnego),
 - Danuta Frydlewicz – Pierucka – inspektor wojewódzki ds. kontroli,
- przeprowadził w Urzędzie Miejskim Wrocławia z siedzibą przy ul. P. Włodkowica 20, 50-072 Wrocław, kontrolę problemową w trybie zwykłym w przedmiocie realizacji zadań z zakresu administracji rządowej, dotyczących rejestracji stanu cywilnego, na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz.U. 2016 r., poz. 2064 ze zm.).

Kontrola została zrealizowana zgodnie z zatwierdzonym w dniu 11 grudnia 2017 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego planem kontroli na I półrocze 2018 r. nr NK-KE.430.9.2017.DD.

Kontrolę przeprowadzono w zakresie przestrzegania przepisów ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego, tj.:

¹ Dz.U. Nr 185 poz. 1092.

² Dz.U. 2017 r. poz. 2234 ze zm.

- sporządzanie aktów stanu cywilnego w trybie czynności materialno-technicznych, na podstawie art. 53, art. 87 i art. 92 p.a.s.c.;
- wydawanie odpisów zupełnych i odpisów skróconych aktów stanu cywilnego,
- terminowość wydawania odpisów zupełnych i odpisów skróconych aktów stanu cywilnego,
- wydawanie zaświadczeń na podstawie art. 44 ust. 1 pkt 2 lub pkt 3 p.a.s.c.,
- terminowość wydawania zaświadczeń na podstawie art. 44 ust. 1 pkt 2 lub pkt 3 p.a.s.c.,
- rejestracja zdarzeń stanu cywilnego w trybach szczególnych,
- migracja aktów stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego,
- odmowa dokonania czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego,
- realizacja zleceń, o których mowa w art. 125 ust. 4 lub 5 p.a.s.c.

Okres objęty kontrolą: od dnia 1 stycznia 2017 r. do dnia kontroli.

W kontrolowanym okresie funkcję kierownika Urzędu sprawował Pan Rafał Dutkiewicz – Prezydent Wrocławia. Funkcję Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego we Wrocławiu oraz Dyrektora Wydziału pełnił Pan Henryk Kalinowski. Na stanowisku Zastępcy Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego we Wrocławiu zatrudnione były następujące osoby:

- Pani Małgorzata Stygar – Zastępca Kierownika USC, Zastępca Dyrektora Wydziału,
- Pani Danuta Buła – Zastępca Kierownika USC, Kierownik Działu Rejestracji Urodzeń,
- Pani Elżbieta Bocheńska – Zarzycka – Zastępca Kierownika USC, Kierownik Działu Rejestracji Małżeństw,
- Pani Aleksandra Sokołowska – Zastępca Kierownika USC, Kierownik Działu Rejestracji Zgonów,
- Pani Małgorzata Jachymiak – Zastępca Kierownika USC, Kierownik Działu Sprostowań, Uzupełnień i Unieważnień Aktów Stanu Cywilnego oraz Zmiany Imion i Nazwisk,
- Pani Dagmara Piątek – Zastępca Kierownika USC, Kierownik Działu Wydawania Odpisów i Zaświadczeń z Rejestru Stanu Cywilnego,
- Pani Joanna Wołcz – Zastępca Kierownika USC, stanowisko ds. rejestracji urodzeń,
- Pani Sylwia Drozdowska – Zastępca Kierownika USC, stanowisko ds. rejestracji zgonów,
- Pani Romualda Bajko – Zastępca Kierownika USC, stanowisko ds. sprostowań, uzupełnień i unieważnień aktów stanu cywilnego oraz zmiany imion i nazwisk,
- Pani Bogumiła Gliszczyńska – Zastępca Kierownika USC, stanowisko ds. sprostowań, uzupełnień i unieważnień aktów stanu cywilnego oraz zmiany imion i nazwisk.

Realizację zadań z zakresu administracji rządowej – rejestracji stanu cywilnego oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

Pismem nr NK-KE.431.13.2018.KL z dnia 25 września 2018 r. przekazano kierownikowi jednostki kontrolowanej projekt wystąpienia pokontrolnego. Pismem nr WKN-OK.1710.1.8.2018 z dnia 8 października 2018 r. Sekretarz Miasta Wrocławia (działający z up. Prezydenta Wrocławia) wniósł po upływie ustawowego terminu zastrzeżenia do projektu wystąpienia pokontrolnego. Pismem nr NK-KE.431.13.2018.KL z dnia

12 października 2018 r. zawiadomiono Prezydenta Wrocławia o odrzuceniu zastrzeżeń, pouczając jednocześnie o przysługującym prawie do odwołania, zgodnie z art. 42 ust. 4 ustawy o kontroli w administracji rządowej. Następnie w dniu 17 października 2018 r. do Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu wpłynął wniosek kierownika jednostki kontrolowanej o przywrócenie terminu do wniesienia zastrzeżeń, wskutek czego Wojewoda Dolnośląski poinformował, że wniesiona instytucja procesowa nie przysługuje w procedurze realizacji kontroli zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

Wobec powyższego przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne, zgodnie z dyspozycją art. 47 ustawy o kontroli w administracji rządowej.

USTALENIA KONTROLI **REJESTRACJA STANU CYWILNEGO**

Sporządzanie aktów stanu cywilnego w trybie czynności materialno-technicznych, na podstawie art. 53, art. 87 i art. 92 p.a.s.c.

Kontroli poddano 150 aktów stanu cywilnego, w tym 50 aktów urodzenia³, 50 aktów małżeństwa⁴ oraz 50 aktów zgonu⁵, sporządzonych w kontrolowanym okresie. Na tej podstawie ustalono, co następuje.

³ 0264011/00/AU/2018/154....,	0264011/00/AU/2018/897....,	0264011/00/AU/2018/876....,
0264011/00/AU/2018/916....,	0264011/00/AU/2018/957....,	0264011/00/AU/2018/120....,
0264011/00/AU/2018/393....,	0264011/00/AU/2018/077....,	0264011/00/AU/2018/379....,
0264011/00/AU/2018/547....,	0264011/00/AU/2017/376....,	0264011/00/AU/2017/884....,
0264011/00/AU/2017/484....,	0264011/00/AU/2017/237....,	0264011/00/AU/2017/952....,
0264011/00/AU/2017/453....,	0264011/00/AU/2017/612....,	0264011/00/AU/2017/954....,
0264011/00/AU/2017/163....,	0264011/00/AU/2017/096....,	0264011/00/AU/2017/818....,
0264011/00/AU/2017/322....,	0264011/00/AU/2017/581....,	0264011/00/AU/2017/678....,
0264011/00/AU/2017/519....,	0264011/00/AU/2017/955....,	0264011/00/AU/2017/427....,
0264011/00/AU/2017/297....,	0264011/00/AU/2017/425....,	0264011/00/AU/2017/510....,
0264011/00/AU/2017/817....,	0264011/00/AU/2017/546....,	0264011/00/AU/2017/476....,
0264011/00/AU/2017/870....,	0264011/00/AU/2017/064....,	0264011/00/AU/2017/735....,
0264011/00/AU/2017/916....,	0264011/00/AU/2017/493....,	0264011/00/AU/2017/656....,
0264011/00/AU/2017/427....,	0264011/00/AU/2017/551....,	0264011/00/AU/2017/744....,
0264011/00/AU/2017/795....,	0264011/00/AU/2017/617....,	0264011/00/AU/2017/050....,
0264011/00/AU/2017/299....,	0264011/00/AU/2017/263....,	0264011/00/AU/2017/556....,
0264011/00/AU/2017/941....,	0264011/00/AU/2017/129....	
⁴ 0264011/00/AM/2018/177....,	0264011/00/AM/2018/585....,	0264011/00/AM/2018/228....,
0264011/00/AM/2018/371....,	0264011/00/AM/2018/934....,	0264011/00/AM/2018/382....,
0264011/00/AM/2018/101....,	0264011/00/AM/2018/938....,	0264011/00/AM/2018/883....,
0264011/00/AM/2018/202....,	0264011/00/AM/2018/829....,	0264011/00/AM/2017/325....,
0264011/00/AM/2017/183....,	0264011/00/AM/2017/326....,	0264011/00/AM/2017/474....,
0264011/00/AM/2017/085....,	0264011/00/AM/2017/752....,	0264011/00/AM/2017/660....,
0264011/00/AM/2017/740....,	0264011/00/AM/2017/549....,	0264011/00/AM/2017/308....,
0264011/00/AM/2017/307....,	0264011/00/AM/2017/476....,	0264011/00/AM/2017/719....,
0264011/00/AM/2017/611....,	0264011/00/AM/2017/473....,	0264011/00/AM/2017/345....,
0264011/00/AM/2017/759....,	0264011/00/AM/2017/327....,	0264011/00/AM/2017/316....,
0264011/00/AM/2017/191....,	0264011/00/AM/2017/993....,	0264011/00/AM/2017/987....,
0264011/00/AM/2017/223....,	0264011/00/AM/2017/665....,	0264011/00/AM/2017/368....,
0264011/00/AM/2017/425....,	0264011/00/AM/2017/889....,	0264011/00/AM/2017/197....,
0264011/00/AM/2017/654....,	0264011/00/AM/2017/401....,	0264011/00/AM/2017/960....,
0264011/00/AM/2017/680....,	0264011/00/AM/2017/937....,	0264011/00/AM/2017/350....,
0264011/00/AM/2017/873....,	0264011/00/AM/2017/858....,	0264011/00/AM/2017/504....,
0264011/00/AM/2017/940....,	0264011/00/AM/2017/218....	
⁵ 0264011/00/AZ/2018/527....,	0264011/00/AZ/2018/184....,	0264011/00/AZ/2018/989....,
0264011/00/AZ/2018/273....,	0264011/00/AZ/2018/922....,	0264011/00/AZ/2018/302....,
0264011/00/AZ/2018/459....,	0264011/00/AZ/2018/776....,	0264011/00/AZ/2018/699....,

Wszystkie akty stanu cywilnego zostały sporządzone zgodnie z właściwością. Wpisy w rejestrze dokonywane są w alfabecie łacińskim rozszerzonymi, wielkimi literami, stosownie do treści § 2 ust. 1 r.r.s.c. Przy tym daty i godziny wpisywane są zgodnie z § 4 r.r.s.c., a imiona i nazwiska zamieszczane są w aktach stanu cywilnego w pełnym brzmieniu, do czego zobowiązuje dyspozycja § 5 ust. 1 r.r.s.c.

Akty urodzenia

Akty urodzenia sporządzane są terminowo, tj. w dniu zgłoszenia urodzenia dziecka. Zgłoszenie urodzenia dokonane zostało przez uprawnione podmioty, zgodnie z art. 57 ust. 1 p.a.s.c. Czterdzieści osiem poddanych analizie aktów urodzenia zostało sporządzonych na podstawie karty urodzenia oraz protokołu zgłoszenia urodzenia, zgodnie z art. 53 ust. 1 p.a.s.c. Jeden akt urodzenia został sporządzony na podstawie postanowienia sądu, a jeden akt urodzenia sporządzono na podstawie karty martwego urodzenia oraz protokołu zgłoszenia urodzenia. W sprawach, w których nastąpiło uznanie ojcostwa, w aktach zbiorowych znajdują się protokoły z przyjęcia oświadczeń od matki dziecka i mężczyzny, od którego dziecko pochodzi. Wszystkie dokumenty zawierają dane przewidziane przepisami prawa, zgodnie z art. 54 ust. 2 i ust. 3, art. 58 oraz art. 63 ust. 2 p.a.s.c. Wyjątek stanowi 1 sprawa⁶, w której w protokole zgłoszenia urodzenia dziecka rodziców niebędących małżeństwem brak oznaczenia aktu urodzenia każdego z rodziców oraz miejsca sporządzenia tego aktu, co stanowi naruszenie art. 58 pkt 8 p.a.s.c.

Wszystkie analizowane akty urodzenia zawierają dane przewidziane przepisami prawa, zgodnie z art. 60 p.a.s.c. W przypadku zgłoszenia urodzenia martwego, w akcie urodzenia prawidłowo zamieszczono adnotację, że dziecko urodziło się martwe (art. 52 ust. 2 p.a.s.c.).

Ponadto, w wyniku analizy dokumentów stwierdzono, iż akta zbiorowe wprowadzicie opatrzone są oznaczeniem nadanym aktowi stanu cywilnego, którego dotyczą, jednak oznaczenie to jest niepełne. Przepis § 43 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9 lutego 2015 r. w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego oraz akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego⁷ – zwanego dalej r.r.s.c. stanowi, iż akta zbiorowe rejestracji stanu cywilnego, niezależnie od postaci, w której są sporządzone, opatruje się oznaczeniem nadanym aktowi stanu cywilnego, którego dotyczą. Oznaczenie to jest nadawane przez system teleinformatyczny, w którym jest prowadzony rejestr stanu cywilnego (§ 42 ust. 1 r.r.s.c.) i składa się z elementów enumeratywnie wymienionych w § 42 ust. 2 pkt 1-5 r.r.s.c.

0264011/00/AZ/2018/982....	0264011/00/AZ/2017/637....	0264011/00/AZ/2017/083....
0264011/00/AZ/2017/897....	0264011/00/AZ/2017/113....	0264011/00/AZ/2017/564....
0264011/00/AZ/2017/038....	0264011/00/AZ/2017/468....	0264011/00/AZ/2017/855....
0264011/00/AZ/2017/613....	0264011/00/AZ/2017/594....	0264011/00/AZ/2017/363....
0264011/00/AZ/2017/127....	0264011/00/AZ/2017/008....	0264011/00/AZ/2017/182....
0264011/00/AZ/2017/890....	0264011/00/AZ/2017/698....	0264011/00/AZ/2017/227....
0264011/00/AZ/2017/001....	0264011/00/AZ/2017/805....	0264011/00/AZ/2017/501....
0264011/00/AZ/2017/666....	0264011/00/AZ/2017/898....	0264011/00/AZ/2017/319....
0264011/00/AZ/2017/842....	0264011/00/AZ/2017/682....	0264011/00/AZ/2017/575....
0264011/00/AZ/2017/769....	0264011/00/AZ/2017/123....	0264011/00/AZ/2017/736....
0264011/00/AZ/2017/558....	0264011/00/AZ/2017/488....	0264011/00/AZ/2017/830....
0264011/00/AZ/2017/834....	0264011/00/AZ/2017/242....	0264011/00/AZ/2017/068....
0264011/00/AZ/2017/498....	0264011/00/AZ/2017/196....	0264011/00/AZ/2017/328....
0264011/00/AZ/2017/230....	0264011/00/AZ/2017/280....	

⁶ 0264011/00/AU/2017/163....

⁷ t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1904.

Stosowane w jednostce kontrolowanej oznaczenia akt zbiorowych ograniczały się do elementów, o których mowa w § 42 ust. 2 pkt 3-5 r.r.s.c. Powyższe stanowi naruszenie § 42 ust. 2 pkt 1-2 r.r.s.c.

Akty małżeństwa

Czternaście aktów⁸ dotyczyło małżeństw zawartych w sposób określony w art. 1 § 2 i 3 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy, zwanej dalej k.r.o.⁹). Akty te prawidłowo sporządzono na podstawie: zaświadczenia stwierdzającego brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa oraz zaświadczenia stwierdzającego, że oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński zostały złożone w obecności duchownego, tj. zgodnie z art. 87 ust. 3 p.a.s.c. Przedmiotowe dokumenty duchowni dostarczyli w terminie określonym w art. 8 § 3 k.r.o. W 4 sprawach¹⁰ duchowni dostarczyli jedynie zaświadczenie stwierdzające, że oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński zostały złożone w obecności duchownego. Brak natomiast dostarczenia przez duchownego zaświadczenia stwierdzającego brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa. Natomiast w 1 sprawie¹¹ duchowny dostarczył kopię ww. zaświadczenia.

Na mocy art. 8 § 3 k.r.o. zaświadczenie stwierdzające, że oświadczenia nupturientów zostały złożone w obecności duchownego przy zawarciu związku małżeńskiego podlegającego prawu wewnętrznemu kościoła albo innego związku wyznaniowego, podpisane przez duchownego, małżonków oraz dwóch pełnoletnich świadków wraz z zaświadczeniem sporządzonym przez kierownika urzędu stanu cywilnego na podstawie art. 4¹ § 1 k.r.o., duchowny zobowiązany jest dostarczyć w ustawowym terminie do właściwego urzędu stanu cywilnego. Ponadto, przepis art. 81 ust. 2 p.a.s.c. określa liczbę oraz adresata przedmiotowych dokumentów¹². W analizowanych sprawach zaświadczenia, o których mowa w art. 4¹ § 1 k.r.o. zostały wydane przez jednostkę kontrolowaną, zatem organ był w posiadaniu egzemplarza zaświadczenia. Tym samym mógł sporządzić akt małżeństwa. Niemniej, w toku kontroli Z-ca Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego we Wrocławiu Pani Małgorzata Stygar wyjaśniła, że:

„(...) By uniknąć w przyszłości podobnych sytuacji w dniu dzisiejszym Kierownik USC zwrócił się do Kurii Metropolitalnej Wrocławskiej z prośbą o przypomnienie wrocławskim parafiom o konieczności przekazywania po ślubie konkordatowym do urzędu stanu cywilnego kompletu dokumentów tj. oryginałów tak zaświadczenia wystawionego przez duchownego, jak i zaświadczenia wystawionego przez kierownika usc.”

Powyższe wyjaśnienia zasługują na uwzględnienie.

⁸ 0264011/00/AM/2018/101..., 0264011/00/AM/2017/752..., 0264011/00/AM/2017/660...,
0264011/00/AM/2017/740..., 0264011/00/AM/2017/308..., 0264011/00/AM/2017/307...,
0264011/00/AM/2017/191..., 0264011/00/AM/2017/993..., 0264011/00/AM/2017/665...,
0264011/00/AM/2017/197..., 0264011/00/AM/2017/937..., 0264011/00/AM/2017/873...,
0264011/00/AM/2017/858..., 0264011/00/AM/2017/940...

⁹ Dz.U. 2017 poz. 682.

¹⁰ 0264011/00/AM/2018/101..., 0264011/00/AM/2017/752..., 0264011/00/AM/2017/660...,
0264011/AM/2017/308...

¹¹ 0264011/00/AM/2017/191...

¹² Zaświadczenie stwierdzające brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa wydaje się w dwóch egzemplarzach, przy czym jeden egzemplarz jest przeznaczony dla kościoła albo innego związku wyznaniowego, w którym jest zawierane małżeństwo, a drugi dla kierownika urzędu stanu cywilnego właściwego do sporządzenia aktu małżeństwa.

W wyniku analizy dokumentów stwierdzono, iż duchowni dostarczyli dokumenty w ustawowym terminie, zgodnie z art. 8 § 3 k.r.o.

W wyniku analizy dokumentów stwierdzono, że w aktach zbiorowych do aktów małżeństw zawartych w sposób określony w art. 1 § 2 i 3 k.r.o. znajdują się wnioski nupturientów o wydanie zaświadczenia, o którym mowa w art. 4¹ k.r.o. w tej kwestii Z-ca Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego we Wrocławiu Pani Małgorzata Stygar wyjaśniła, że:

„W aktach zbiorowych sprawy znajduje się podanie strony o wystawienie zaświadczenia do ślubu konkordatowego ze wskazaniem miejsca planowanego zawarcia małżeństwa.

Praktyka przyjmowania podania w/w treści wynika z potrzeby pozostawiania w aktach sprawy deklaracji nupturientów co do miejsca zawarcia małżeństwa, a w konsekwencji pozyskanie dokumentu uzasadniającego prawidłowe pobranie opłaty skarbowej za sporządzenie aktu małżeństwa na konto Gminy Wrocław lub przyjęcia dowodu wpłaty opłaty skarbowej na konto gminy, na terenie której dojdzie do zawarcia małżeństwa. Zdarzały się bowiem sytuacje, kiedy uprzednio nupturienti ustnie deklarowali, że małżeństwo zostanie zawarte we Wrocławiu i uiszczali opłatę skarbową za sporządzenie aktu małżeństwa na konto Gminy Wrocław, a następnie zawierali małżeństwo poza Wrocławiem. Po czym informowani o konieczności uiszczenia należnej opłaty na konto gminy miejsca zawarcia małżeństwa i możliwości złożenia wniosku o zwrot opłaty skarbowej wpłaconej na konto Gminy Wrocław twierdzili, że zostali błędnie poinformowani przez pracownika USC we Wrocławiu i w wyniku jego błędów muszą dokonywać dodatkowych czynności. By uniknąć podobnych sytuacji wdrożono do stosowania przedmiotowy formularz.”

Powyższe wyjaśnienia nie zasługują na uwzględnienie. Organy administracji publicznej realizują zadania na podstawie i w granicach przepisów prawa. Natomiast żadnej przepis prawa nie wymaga złożenia pisemnego wniosku o wydanie zaświadczenia, o którym mowa w art. 4¹ k.r.o. lub też oświadczenia o miejscu zawarcia małżeństwa. Zgodnie z art. 220 §2 k.p.a. organ administracji publicznej żądający od strony lub innego uczestnika postępowania zaświadczenia albo oświadczenia na potwierdzenie faktów lub stanu prawnego jest obowiązany wskazać przepis prawa wymagający urzędowego potwierdzenia tych faktów lub stanu prawnego w drodze zaświadczenia albo oświadczenia. Skoro zatem taki przepis prawa nie istnieje, to niezasadnym jest żądanie złożenia przedmiotowego wniosku zawierającego deklarację miejsca zawarcia małżeństwa. Powyższe stanowi naruszenie art. 6 k.p.a. Jednocześnie, mając na uwadze praktyczny aspekt przedmiotowej kwestii, przypomnieć należy, iż ewentualną informację o miejscu zawarcia małżeństwa można zapisać w aktach sprawy w formie notatki służbowej.

Pozostałe akty małżeństwa dotyczyły małżeństw zawartych przed Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego. Akty zostały sporządzone na podstawie protokołu przyjęcia oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński, zgodnie z art. 87 ust. 1 p.a.s.c. Protokoły zawierają prawidłowe dane, zgodnie ust. 2 ww. przepisu. W aktach zbiorowych do aktów małżeństwa znajdują się pisemne zapewnienia nupturientów dotyczące braku wiedzy o istnieniu okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa, protokoły, o których mowa w art.

84 ust. 2 p.a.s.c. oraz potwierdzenia uiszczenia należnej opłaty skarbowej w wysokości 84 zł. W przypadkach, w których w czynności udział brał tłumacz¹³, protokół zawiera jego podpis, zgodnie z art. 32 ust. 5 p.a.s.c. W tych sprawach tłumacze posiadali uprawnienia tłumacza przysięgłego (wpisani byli na listę tłumaczy przysięgłych Ministerstwa Sprawiedliwości¹⁴). Nie było zatem obowiązku sporządzania adnotacji, o której mowa w art. 32 ust. 4 p.a.s.c.¹⁵.

W wyniku analizy dokumentów stwierdzono, że 4 akty¹⁶ stanu cywilnego dotyczyły małżeństw zawartych poza urzędem stanu cywilnego. W aktach zbiorowych tych spraw znajdują się potwierdzenia uiszczenia opłaty dodatkowej za przyjęcie oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński poza urzędem stanu cywilnego, w którym jest właściwy kierownik tego urzędu, w wysokości 1000 zł, zgodnie z § 2 rozporządzenia z dnia 22 stycznia 2015 r. Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawie opłaty dodatkowej za przyjęcie oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński poza urzędem stanu cywilnego¹⁷. W aktach zbiorowych 3 spraw znajdują się wnioski osób zamierzających zawrzeć małżeństwo. Natomiast w 1 sprawie¹⁸ brak wniosku o przyjęcie oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński poza urzędem stanu cywilnego. W tej kwestii Z-ca Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego we Wrocławiu Pani Małgorzata Stygar wyjaśniła, że:

„W przedmiotowej sprawie nie przyjęto dodatkowego pisemnego wniosku od osób zamierzających zawrzeć małżeństwo w sprawie przyjęcia oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński poza lokalem usc, gdyż – po tym, jak jedna ze stron w dniu 7 kwietnia 2017 r. przesłała na adres e-mail USC we Wrocławiu dane osobowe nupturientów oraz zgłoszenie, iż w dniu 29 lipca 2017 r. będzie zawierała związek małżeński w Ratuszu, a po otrzymaniu w dniu 11 kwietnia 2017 r. potwierdzenia ze strony usc rezerwacji wskazanego terminu ślubu oraz otrzymaniu w dniu 26 kwietnia 2017 r. nr kont do przelewów wpłaty opłaty skarbowej za sporządzenie aktu małżeństwa i opłaty dodatkowej za udzielenie ślubu poza lokalem usc, dokonała stosownych opłat – Kierownik USC we Wrocławiu uznał, że została już spełniona przesłanka z art. 85 ust. 5 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego.”

Przepis art. 85 ust. 5 p.a.s.c. stanowi, iż na wniosek osoby zamierzającej zawrzeć małżeństwo kierownik urzędu stanu cywilnego przyjmuje oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński poza urzędem stanu cywilnego w okręgu rejestracji stanu cywilnego, w którym jest on właściwy, jeżeli wskazane we wniosku miejsce zawarcia małżeństwa zapewnia zachowanie uroczystej formy jego zawarcia oraz bezpieczeństwo osób obecnych przy składaniu oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński. Zgodnie z art. 12 ust. 1 p.a.s.c. w sprawach nieuregulowanych w ustawie stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r.

¹³ 0264011/00/AM/2017/759..., 0264011/00/AM/2017/316...

¹⁴ Uprawnienia nr TP/1728/05.

¹⁵ Biegły lub tłumacz, z wyłączeniem biegłego sądowego oraz tłumacza przysięgłego, składa przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego oświadczenie, że będzie wykonywał powierzone zadania sumiennie i bezstronnie, dochowując tajemnicy prawnie chronionej oraz kierując się w swoim postępowaniu uczciwością i etyką. Adnotację o złożeniu oświadczenia zamieszcza się w protokole czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego.

¹⁶ 0264011/00/AM/2018/371..., 0264011/00/AM/2017/183..., 0264011/00/AM/2017/326..., 0264011/00/AM/2017/473....

¹⁷ Dz.U. z 2015 r. poz. 180.

¹⁸ 0264011/00/AM/2017/473....

- Kodeks postępowania administracyjnego¹⁹, zwany dalej k.p.a. Wymogi co do wniosku określone zostały w przepisie art. 63 k.p.a.²⁰. Wniesione podanie za pośrednictwem poczty e-mail nie spełnia wymogów określonych w ww. przepisie prawa, tj. nie zostało wniesione przez elektroniczną skrzynkę podawczą organu administracji publicznej utworzoną na podstawie ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne. Organ zobowiązany był zatem do wezwania na podstawie art. 64 § 2 k.p.a. wnoszącego podanie do uzupełnienia braków formalnych poprzez złożenie wniosku w formie przewidzianej przepisami prawa. Zaniechanie tego obowiązku stanowi naruszenie art. 64 § 2 k.p.a. w związku z art. 63 § 1 k.p.a. oraz art. 85 ust. 5 p.a.s.c.

W opisaney powyżej sprawie protokół z przyjęcia oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński został podpisany przez Prezydenta Wrocławia Pana Rafała Dutkiewicza, natomiast akt małżeństwa został podpisany w systemie teleinformatycznym przez Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego we Wrocławiu Pana Henryka Kalinowskiego. W tej kwestii Z-ca Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego Pani Małgorzata Stygar wyjaśniła, że:

„(...) oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński przyjął od stron Prezydent Wrocławia, co potwierdził podpisem na odpowiednim protokole. Ze względów organizacyjnych oraz z uwagi na liczne obowiązki służbowe Prezydent Wrocławia nie posiada karty dostępowej ani loginu do aplikacji Źródło i nie rejestruje zdarzeń w rejestrze stanu cywilnego. Z tych powodów akt małżeństwa stron sporządził w dniu 31 lipca 2017 r. Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego we Wrocławiu Pan Henryk Kalinowski.”

Przepis art. 86 ust. 1 p.a.s.c. wskazuje wprost, że akt małżeństwa sporządza kierownik urzędu stanu cywilnego, który przyjął oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński. Z tego względu wyjaśnienia nie zasługują na uwzględnienie. Powyższe stanowi naruszenie wskazanego przepisu.

W 3 sprawach²¹ znajdują się zezwolenia Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego we Wrocławiu na zawarcie małżeństwa przed upływem terminu, o którym owa w art. 4 k.r.o. Przedmiotowe zezwolenia, zgodnie z art. 76 ust. 10 p.a.s.c. zostały udzielone na piśmie.

¹⁹ Dz.U. z 2017 r. poz. 1257 ze zm.

²⁰ Brzmienie przepisu art. 63 k.p.a. wg stanu prawnego na dzień przesłania wiadomości e-mail z dnia 6 kwietnia 2017 r.:

§ 1. Podania (żądania, wyjaśnienia, odwołania, zażalenia) mogą być wnoszone pisemnie, telegraficznie, za pomocą telefaksu lub ustnie do protokołu, a także za pomocą innych środków komunikacji elektronicznej przez elektroniczną skrzynkę podawczą organu administracji publicznej utworzoną na podstawie ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

§ 2. Podanie powinno zawierać co najmniej wskazanie osoby, od której pochodzi, jej adres i żądanie oraz czynić zadość innym wymaganiom ustalonym w przepisach szczególnych.

§ 3a. Podanie wniesione w formie dokumentu elektronicznego powinno:

1) być opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym albo podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP, lub uwierzytelniane w sposób zapewniający możliwość potwierdzenia pochodzenia i integralności weryfikowanych danych w postaci elektronicznej;

2) zawierać dane w ustalonym formacie, zawartym we wzorze podania określonym w odrębnych przepisach, jeżeli te przepisy nakazują wnoszenie podań według określonego wzoru;

3) zawierać adres elektroniczny wnoszącego podanie.

§ 3b. Jeżeli podanie, o którym mowa w § 3a, nie zawiera adresu elektronicznego, organ administracji publicznej przyjmuje, że właściwym jest adres elektroniczny, z którego nadano podanie wniesione w formie dokumentu elektronicznego, a gdy wniesiono je w innej formie i zawiera ono żądanie, o którym mowa w art. 39¹ § 1 pkt 2, doręczenie pism następuje na adres wskazany zgodnie z § 2, przy czym w pierwszym piśmie poucza się o warunku podania adresu elektronicznego w żądaniu doręczania pism środkami komunikacji elektronicznej.

²¹ 0264011/00/AM/2017/368..., 0264011/00/AM/2017/654..., 0264011/00/AM/2017/680... .

Odnosząc się do terminowości sporządzania aktów małżeństw stwierdzić należy, iż 11²² aktów małżeństwa nie zostało sporządzonych terminowo, przy czym wszystkie akty dotyczyły małżeństw zawartych w sposób określony w art. 1 § 2 i 3 k.r.o. Powyższe stanowi naruszenie art. 86 ust. 3 p.a.s.c. W tej kwestii Z-ca Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego we Wrocławiu Pani Małgorzata Stygar wyjaśniła, że:

„(...) Obowiązująca regulacja prawna nie uwzględnia (...), zdaniem podmiotu kontrolowanego, specyfiki urzędu stanu cywilnego funkcjonującego w metropolii ani statystyk, które pokazują, że największa ilość konkordatowych związków małżeńskich jest zawierana w II i III kwartale roku.

Dokumenty stanowiące podstawę sporządzenia aktu małżeństwa po ślubie konkordatowym nie napływają do urzędu stanu cywilnego w sposób systematyczny w równych ilościach. Docierają one do usc z parafii najczęściej po tygodniu lub dwóch od zawarcia małżeństwa (w zależności od tego czy są składane osobiście czy drogą korespondencyjną) a ich wpływ następuje pod koniec tygodnia (czwartek/piątek) lub na początku następnego tygodnia (poniedziałek/wtorek).

Ponadto największa ilość przedmiotowych aktów sporządzana jest od kwietnia do końca września (w I kwartale 2017 r. sporządzonych zostało w USC we Wrocławiu 48 aktów małżeństw konkordatowych, w II kwartale – 261, w III kwartale – 577, a w IV kwartale – 167).

Nie bez znaczenia pozostaje tu również fakt, że USC we Wrocławiu ma najmniejsze zatrudnienie wśród metropolii (biorąc pod uwagę ilość mieszkańców przypadających na jednego pracownika usc).

Mając powyższe na uwadze wyjaśniam, że do uchybienia ustawowego terminu sporządzenia aktów małżeństw (...), pochodzących z III kwartału ubiegłego roku, doszło z powodu opisanych powyżej przeszkód o charakterze obiektywnym, na których występowanie podmiot kontrolowany w przeważającej części nie ma wpływu. Akty te zostały sporządzone jednak niezwłocznie tj. najszybciej jak to było w danym okresie możliwe.”

Wobec powyższego, należy wyjaśnić, że wszystkie akty małżeństwa zawartego w sposób określony w art. 1 § 2 i 3, za wyjątkiem jednego²³, zostały sporządzone przez tę samą osobę (tego samego z-cę Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego we Wrocławiu²⁴). Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia oraz złożone wyjaśnienia, stwierdzić należy, iż opisana nieprawidłowość jest kwestią organizacji pracy w urzędzie. Z tego względu wyjaśnienia nie zasługują na uwzględnienie.

Wszystkie analizowane akty małżeństwa zawierają dane przewidziane przepisami prawa, zgodnie z art. 88 p.a.s.c.

Ponadto, w wyniku analizy dokumentów stwierdzono, iż akta zbiorowe opatrzone są pełnym oznaczeniem nadanym aktowi stanu cywilnego, zgodnie z § 43 ust. 1 r.r.s.c.

²² 0264011/00/AM/2017/752..., 0264011/00/AM/2017/660..., 0264011/00/AM/2017/308...,
0264011/00/AM/2017/307..., 0264011/00/AM/2017/191..., 0264011/00/AM/2017/993...,
0264011/00/AM/2017/665..., 0264011/00/AM/2017/197..., 0264011/00/AM/2017/937...,
0264011/00/AM/2017/858..., 0264011/00/AM/2017/940... .

²³ 0264011/00/AM/2017/940... – sporządzony przez Panią Bogumiłą Gliszczyńską – z-cę Kierownika USC we Wrocławiu.

²⁴ Panią Małgorzatę Stygar – Z-cę Dyrektora Wydziału.

W sporządzonych aktach małżeństw zamieszczane są przypiski o innych aktach stanu cywilnego dotyczących tej samej osoby, zgodnie z art. 25 ust. 1 p.a.s.c. Wyjątek stanowiły 2 sprawy²⁵. Obie sprawy dotyczyły małżeństw, w których jeden z małżonków nie posiadał obywatelstwa polskiego. W tej kwestii Z-ca Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego Pani Małgorzata Stygar wyjaśniła, że:

„Pod wymienionymi aktami małżeństw nie sporządzono przypisków o aktach urodzeń mężczyzn, gdyż są oni cudzoziemcami nie posiadającymi aktów urodzeń sporządzonych na terytorium RP ani nie figurują w Rejestrze Pesel.”

Wobec powyższego wyjaśnić należy, iż przepis art. 79 ust. 1 pkt 2 p.a.s.c. wskazuje, iż cudzoziemiec zamierzający zawrzeć małżeństwo składa odpis aktu urodzenia, a jeżeli pozostawał uprzednio w związku małżeńskim - odpis aktu małżeństwa z adnotacją o jego ustaniu, unieważnieniu albo stwierdzeniu jego nieistnienia, albo odpis aktu małżeństwa z dokumentem potwierdzającym jego ustanie lub unieważnienie albo dokumentem potwierdzającym stwierdzenie nieistnienia małżeństwa, jeżeli na podstawie pozostałych składanych dokumentów nie można ustalić danych niezbędnych do sporządzenia aktu małżeństwa. Wspomniany przepis prawa nie ogranicza wymienionych w nim dokumentów do aktów stanu cywilnego sporządzonych na terytorium RP. Natomiast przepis art. 25 ust. 1 p.a.s.c. wskazuje wprost, że informacje o innych aktach stanu cywilnego dotyczących tej samej osoby zamieszcza się przy akcie stanu cywilnego w formie przypisków. Z uwagi na powyższe, przedmiotowe wyjaśnienia nie zasługują na uwzględnienie. W analizowanych sprawach naruszony został art. 25 p.a.s.c.

Akty zgonu

W wyniku kontroli ustalono, iż akty zgonu sporządzono na podstawie karty zgonu oraz protokołu zgłoszenia zgonu, zgodnie z art. 92 ust. 2 p.a.s.c. Protokoły zgłoszenia zgonu prawidłowo zawierają podpisy zgłaszającego zgon oraz kierownika urzędu stanu cywilnego lub jego zastępcy. Wyjątek stanowi sprawa 0264011/00/AZ/2017/613..., w której protokół zgłoszenia zgonu nie zawiera podpisu zgłaszającego zgon, co stanowi naruszenie art. 94 ust. 1 p.a.s.c. W sprawie tej zgłoszenie zgonu dokonane zostało przez osobę uprawnioną (nie zastosowana została instytucja pełnomocnictwa). W toku kontroli stwierdzono, że we wszystkich sprawach, w których zgłoszenie zgonu dokonywane było osobiście przez podmiot uprawniony do pochówku, przyjmowany był wg jednolitego wzoru „wniosek do rejestracji zgonu”. W tej kwestii Z-ca Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego we Wrocławiu, Pani Aleksandra Sokołowska wyjaśniła, że:

„W aktach spraw znajdują się przygotowane przez USC we Wrocławiu formularze wniosków o rejestrację zdarzenia zgonu.

Formularz zawiera do wypełnienia wszystkie dane niezbędne do rejestracji zgonu. Wypełniony przez zgłaszającego zgon wniosek usprawnia rejestrację zdarzenia, ponieważ w ten sposób uzyskujemy wskazanie dodatkowych danych, których nie ma w karcie zgonu, a zamieszcza się je w akcie zgonu. Ułatwia to ich poszukiwanie i sprawdzenie w dostępnych nam rejestrach. Ma to szczególne znaczenie w sytuacji, gdy w imieniu zgłaszającego

²⁵ 0264011/00/AM/2017/759..., 0264011/00/AM/2017/316... .

zgon działa pełnomocnik (np. przedstawiciel zakładu pogrzebowego), który jako osoba obca w stosunku do rodziny zmarłego nie posiada takich danych. Także w przypadku zgłaszania zgonu bezpośrednio przez najbliższą rodzinę, druk pozwala na przygotowanie się przez zgłaszającego do wskazania wszystkich niezbędnych danych osoby zmarłej, z przypomnieniem których w większości przypadków rodziny osoby zmarłej maja największy problem.

Zdaniem kontrolowanego takie działanie znajduje oparcie w art. 22 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego, który zezwala kierownikowi USC na prowadzenie postępowania wyjaśniającego w sytuacji, gdy przedstawione do rejestracji zdarzenia dowody są niewystarczające. Przedmiotowy wniosek jest jedną z form takiego postępowania wyjaśniającego.”

Powyższe wyjaśnienia nie zasługują na uwzględnienie. W wyniku analizy dokumentów stwierdzono, iż „wniosek do rejestracji zgonu” przyjmowany jest w sytuacji, gdy osoba uprawniona do pochówku dokonuje osobistego zgłoszenia zgonu. Nie jest natomiast, wbrew twierdzeniom kontrolowanego, przyjmowany w przypadku zastępstwa procesowego. Nie sposób przyjąć również argumentacji, iż przedmiotowy wniosek jest formą postępowania wyjaśniającego, o którym mowa w art. 22 p.a.s.c. Wspomniany przepis stanowi bowiem wprost, iż rejestracji stanu cywilnego dokonuje się na podstawie dowodów potwierdzających prawdziwość zgłoszonych danych. W przypadku uznania tych dowodów za niewystarczające stan faktyczny ustala się w postępowaniu wyjaśniającym. Zgłoszenie zgonu następuje przez złożenie kierownikowi urzędu stanu cywilnego karty zgonu (art. 93 ust. 1 p.a.s.c.). Czynność tę dokumentuje się w formie protokołu, który podpisują zgłaszający zgon i kierownik urzędu stanu cywilnego (art. 94 ust. 1 p.a.s.c.). Zauważyć również należy, iż dokonując czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego, kierownik urzędu stanu cywilnego, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, dokonuje sprawdzenia danych zawartych w PESEL (art. 21 ust. 2 p.a.s.c.). Przyjęcie odrębnego wniosku o rejestrację zgonu nie znajduje oparcia w obowiązujących przepisach prawa. Co więcej, może doprowadzić do sytuacji, jaka miała miejsce w sprawie nr 0264011/00/AZ/2017/613..., tj. niepodpisania protokołu zgłoszenia zgonu. Przyczyną stwierdzonych nieprawidłowości było nieprzestrzeganie obowiązujących procedur.

Wszystkie akty zgonu sporządzono zgodnie z art. 13 ust. 2 p.a.s.c. oraz w ustawowym terminie. Zgłoszenia zgonu dokonane zostały przez uprawnione podmioty. W 37 przypadkach zgłoszenie dokonane zostało przez pełnomocników – pracowników zakładów usług pogrzebowych. W aktach zbiorowych znajdują się pełnomocnictwa dla tych osób do załatwienia określonych formalności oraz dowody uiszczenia opłat skarbowych w wysokości 17 zł, za złożenie wspomnianych dokumentów²⁶. Przy tym zauważyć należy, że w przedmiotowych pełnomocnictwach, sporządzonych na jednym wzorze, zawarto zapis: „Upoważniam Zakład Usług Pogrzebowych reprezentowany przez (...) legitymującego się dokumentem tożsamości (...) do załatwienia formalności związanych z rejestracją aktu zgonu i pobrania 1 bezpłatnego odpisu skróconego aktu zgonu w Urzędzie Stanu Cywilnego we Wrocławiu”. W tej kwestii Z-ca Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego we Wrocławiu Pani Aleksandra Sokołowska wyjaśniła, iż:

²⁶ Powyższa kwota wynika z części IV Wykazu Przedmiotów Oplaty Skarbowej, Stawek tej Oplaty oraz Zwolnień, stanowiącego załącznik do ww. ustawy o opłacie skarbowej.

„Formularz pełnomocnictwa powstał w Urzędzie Stanu Cywilnego we Wrocławiu. Stosują go wrocławskie zakłady pogrzebowe. W przedmiotowym dokumencie wpisywane są dane osobowe pracownika zakładu pogrzebowego, upoważnionego przez rodzinę zmarłego do rejestracji zgonu. Jednocześnie właściciele zakładów pogrzebowych złożyli w USC we Wrocławiu listy swoich pracowników, które systematycznie aktualizują. Stąd pracownicy Działu Rejestracji Zgonów USC we Wrocławiu mają pewność, że osoba wskazana w upoważnieniu faktycznie, aktualnie jest przedstawicielem danego przedsiębiorcy pogrzebowego.”

W myśl art. 33 § 1 k.p.a. pełnomocnikiem strony może być jedynie osoba fizyczna posiadająca zdolność do czynności prawnych, dlatego też sformułowanie zawarte na początku przedmiotowych dokumentów²⁷ jest niewłaściwe. Bez znaczenia pozostaje również fakt, czy pełnomocnik dokonujący zgłoszenia zgonu jest pracownikiem zakładu usług pogrzebowych. Zauważyć należy, że organ obowiązany jest badać z urzędu prawidłowość i zakres pełnomocnictwa. Mając na uwadze, iż stosowany druk pełnomocnictwa został przygotowany przez pracowników jednostki kontrolowanej, niezrozumiałym jest użycie nieprawidłowego sformułowania. Powyższe świadczy o niezajomości przepisów prawa w tym zakresie.

Wszystkie poddane kontroli akty zgonu zawierają wymagane przepisami prawa dane.

W toku kontroli stwierdzono, iż sporządzając akty zgonu nie zamieszczano przy akcie informacji o innych aktach stanu cywilnego dotyczących tej samej osoby. Wyjątek stanowi 5 spraw²⁸. W 4 sprawach²⁹ sporządzając akt zgonu zamieszczono przypisek o akcie urodzenia osoby, lecz nie zamieszczono przypisku o akcie małżeństwa. Zaniechanie dołączenia przypisku do aktu zgonu przy jego sporządzaniu stanowi naruszenie art. 25 ust. 1 p.a.s.c.

W przypadku, gdy osoba w chwili zgonu pozostawała w związku małżeńskim w akcie małżeństwa zamieszczano wzmiankę o ustaniu małżeństwa lub zlecano właściwemu kierownikowi urzędu stanu cywilnego dokonanie migracji aktu małżeństwa wraz ze stosowną wzmianką. W sytuacji, gdy osoba w chwili śmierci pozostawała wdową, wdowcem lub małżeństwo zostało rozwiązane przez rozwód, przy akcie małżeństwa zamieszczono przypisek o zgonie osoby lub zlecono migrację aktu małżeństwa z przypiskiem o zgonie, przy czym w 20³⁰ sprawach czynności tej dokonano w toku kontroli. Przypomnieć należy, iż zgodnie z art. 25 ust. 2 p.a.s.c. sporządzając akt stanu cywilnego lub dołączając do niego wzmiankę dodatkową, niezwłocznie zamieszcza się przypiski przy innych aktach stanu cywilnego dotyczących tej samej osoby. Zaniechanie tej czynności lub niedokonanie jej niezwłocznie stanowi naruszenie ww. przepisu.

²⁷ „Upoważniam zakład usług pogrzebowych”.

²⁸ Wyjątek stanowią sprawy: 0264011/00/AZ/2018/302..., 0264011/00/AZ/2017/594..., 0264011/00/AZ/2017/498..., 0264011/00/AZ/2017/196..., 0264011/00/AZ/2017/280...

²⁹ 0264011/00/AZ/2017/834..., 0264011/00/AZ/2017/242..., 0264011/00/AZ/2017/068..., 0264011/00/AZ/2017/230...

³⁰ 0264011/00/AZ/2017/637..., 0264011/00/AZ/2017/083..., 0264011/00/AZ/2017/113..., 0264011/00/AZ/2017/038..., 0264011/00/AZ/2017/855..., 0264011/00/AZ/2017/363..., 0264011/00/AZ/2017/698..., 0264011/00/AZ/2017/227..., 0264011/00/AZ/2017/001..., 0264011/00/AZ/2017/805..., 0264011/00/AZ/2017/666..., 0264011/00/AZ/2017/319..., 0264011/00/AZ/2017/575..., 0264011/00/AZ/2017/123..., 0264011/00/AZ/2017/736..., 0264011/00/AZ/2017/558..., 0264011/00/AZ/2017/488..., 0264011/00/AZ/2017/068..., 0264011/00/AZ/2017/328..., 0264011/00/AZ/2017/230...,

Przy aktach urodzenia uzupełnione zostały przypiski o zgonie osoby lub dokonano zlecenia właściwemu kierownikowi urzędu stanu cywilnego dokonanie migracji aktu urodzenia z przypiskiem o akcie zgonu osoby, zgodnie z art. 25 ust. 2 p.a.s.c.

Nadmienić należy, iż w toku kontroli uzupełniono brakujące wzmianki oraz przypiski we wszystkich analizowanych sprawach.

Ponadto, w wyniku analizy dokumentów stwierdzono, iż do karty zgonu, w miejscu przeznaczonym na oznaczenie aktu zgonu wpisano jedynie sześciocyfrowy numer aktu zgonu. Zgodnie z §42 ust. 1 r.r.s.c. oznaczenie aktu stanu cywilnego jest nadawane przez system teleinformatyczny, w którym jest prowadzony rejestr stanu cywilnego. Oznaczenie to składa się z elementów enumeratywnie wymienionych w § 42 ust. 2 pkt 1-5 r.r.s.c. Stosowanie niepełnego oznaczenia aktu zgonu w karcie zgonu stanowi naruszenie ww. przepisu.

Przyczyną stwierdzonych nieprawidłowości było nieprzestrzeganie obowiązujących procedur.

[dowód: akta kontroli str. 227-823]

Mając na uwadze przedstawiony stan faktyczny i prawny oraz określone w programie kontroli zasady oceniania, zagadnienie dotyczące sporządzania aktów stanu cywilnego w trybie czynności materialno-technicznej, na podstawie art. 53, art. 87 i art. 92 p.a.s.c. należało ocenić **pozytywnie z nieprawidłowościami.**

Wydawanie odpisów zupełnych i odpisów skróconych aktów stanu cywilnego

Kontroli poddano 160³¹ losowo wybranych spraw prowadzonych w kontrolowanym okresie, dotyczących wydawania odpisów aktów stanu cywilnego. Na tej podstawie

³¹ Sprawy nr: USC-DOZ.5362.1.966.2017, USC-DOZ.5362.1.967.2017.PG, USC-DOZ.5362.1.1659.2017, USC-DOZ.5362.1.4035.2017, USC-DOZ.5362.1.3096.2017, USC-DOZ.5362.1.1494.2017, USC-A.5362.1.34.2017, USC-DOZ.5362.1.14104.2017, USC-DOZ.5362.1.14146.2017, USC-DOZ.5362.1.706.2017, USC-DOZ.5362.1.848.2017, USC-A.5362.1.478.2017, USC-A.5362.1.273.2017, USC-5362.1.274.2017, USC-DOZ.5362.1.17187.2017, USC-DOZ.5362.1.17464.2017, USC-DOZ.5362.1.17251.2017, USC-DOZ.5362.1.17260.2017, USC-DOZ.5362.1.16324.2017, USC-DOZ.5362.1.15276.2017, USC-DOZ.5362.1.13101.2017, USC-DOZ.5362.1.24472.2017, USC-DOZ.5362.1.5401.2017, USC-DOZ.5362.1.5656.2017, USC-DOZ.5362.1.24858.2017, USC-DOZ.5362.1.25461.2017, USC-DOZ.5362.1.6597.2017, USC-DOZ.5362.1.6682.2017, USC-DOZ.5362.1.6945.2017, USC-DOZ.5362.1.7154.2017, USC-DOZ.5362.1.7524.2017, USC-DOZ.5362.1.7647.2017, USC-DOZ.5362.1.16607.2017, USC-DOZ.5362.1.16672.2017, USC-DOZ.5362.1.19005.2017, USC-DOZ.5362.1.6328.2017, USC-DOZ.5362.1.19242.2017, USC-DOZ.5362.1.19221.2017, USC-DOZ.5362.1.6061.2017, USC-DOZ.5362.1.5363.2017, USC-A.5362.1156.2017, USC-A.5362.1.124.2017, USC-DOZ.5362.1.18678.2017, USC-DOZ.5362.1.18832.2017, USC-DOZ.5362.1.19096.2017, USC-DOZ.5362.1.17887.2017, USC-DOZ.5362.1.17932.2017, USC-DOZ.5362.1.17601.2017, USC-DOZ.5362.1.17694.2017, USC-DOZ.5362.1.18086.2017, USC-DOZ.5362.1.18274.2017, USC-DOZ.5362.1.18253.2017, USC-DOZ.5362.1.18476.2017, USC-DOZ.5362.1.18407.2017, USC-DOZ.5362.1.18772.2017, USC-DOZ.5362.1.16442.2017, USC-DOZ.5362.1.31336.2017, USC-DOZ.5362.1.11696.2017, USC-DOZ.5362.1.24141.2017, USC-DOZ.5362.1.16001.2017, USC-DOZ.5362.1.27667.2017, USC-DOZ.5362.1.27534.2017, USC-DOZ.5362.1.27455.2017, USC-DOZ.5362.1.8450.2017, USC-DOZ.5362.1.8292.2017, USC-DOZ.5362.1.8041.2017, USC-DOZ.5362.1.7979.2017, USC-DOZ.5362.1.16901.2017, USC-DOZ.5362.1.16884.2017, USC-DOZ.5362.1.17051.2017, USC-DOZ.5362.1.27825.2017, USC-DOZ.5362.1.17534.2017, USC-DOZ.5362.1.27910.2017, USC-DOZ.5362.1.27912.2017, USC-DOZ.5362.1.27909.2017, USC-DOZ.5362.1.27913.2017, USC-DOZ.5362.1.27908.2017, USC-DOZ.5362.1.27911.2017, USC-DOZ.5362.1.26689.2017, USC-DOZ.5362.1.16477.2017, USC-DOZ.5362.1.26631.2017, USC-DOZ.5362.1.12641.2017, USC-DOZ.5362.1.12439.2017, USC-DOZ.5362.1.26461.2017, USC-DOZ.5362.1.12641.2017, USC-DOZ.5362.1.12439.2017, USC-DOZ.5362.1.19401.2017, USC-DOZ.5362.1.9061.2017, USC-DOZ.5362.1.8872.2017,

stwierdzono, co następuje. 148 wniosków pochodziło od podmiotów innych niż posiadające interes prawny w uzyskaniu odpisu aktu stanu cywilnego³². W toku kontroli poproszono o wyjaśnienia w jaki sposób weryfikowane są uprawnienia ww. wnioskodawców w uzyskaniu odpisu aktu stanu cywilnego. W tej kwestii Z-ca Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego Pani Dagmara Piątek wyjaśniła, że:

„Uprawnienie wnioskodawcy do uzyskania żadanego dokumentu weryfikowane jest w sposób następujący. W pierwszej kolejności klient okazuje dokument tożsamości, w którym figurują jego podstawowe dane osobowe, które umożliwiają jednoznaczną identyfikację osoby. W razie wątpliwości pracownik przyjmujący wniosek sprawdza stopień pokrewieństwa w dostępnych rejestrach.”

We wszystkich sprawach wnioski o wydanie odpisu aktu stanu cywilnego składane były na formularzach wniosków przygotowanych przez pracowników jednostki kontrolowanej. W sprawach prowadzonych do czerwca 2017 r. wnioski zawierały miejsce do wpisania przez wnioskodawcę jego adresu do korespondencji (jako element obligatoryjny). Natomiast od lipca 2017 r.³³ do formularza wniosku wniesione zostały modyfikacje polegające na usunięciu miejsc przeznaczonych na wskazanie adresu do korespondencji (jako elementu obligatoryjnego podania) i przeniesieniu stosownych rubryk w miejsce przeznaczone na wskazanie sposobu

USC-DOZ.5362.1.8665.2017,	USC-DOZ.5362.1.27918.2017,	USC-DOZ.5362.1.27801.2017,
USC-DOZ.5362.1.28129.2017,	USC-DOZ.5362.1.28309.2017,	USC-DOZ.5362.1.28201.2017,
USC-DOZ.5362.1.28521.2017,	USC-DOZ.5362.1.28455.2017,	USC-DOZ.5362.1.28720.2017,
USC-DOZ.5362.1.28910.2017,	USC-DOZ.5362.1.28835.2017,	USC-DOZ.5362.1.25804.2017,
USC-DOZ.5362.1.25409.2017,	USC-DOZ.5362.1.20801.2017,	USC-DOZ.5362.1.20401.2017,
USC-DOZ.5362.1.19336.2017,	USC-DOZ.5362.1.18012.2017,	USC-DOZ.5362.1.11742.2017,
USC-DOZ.5362.1.5604.2017,	USC-DOZ.5362.1.30003.2017,	USC-DOZ.5362.1.33620.2017,
USC-DOZ.5362.1.34530.2017,	USC-DOZ.5362.1.33877.2017,	USC-DOZ.5362.1.33613.2017,
USC-DOZ.5362.1.34533.2017,	USC-DOZ.5362.1.30192.2017,	USC-DOZ.5362.1.29001.2017,
USC-DOZ.5362.1.4515.2017,	USC-DOZ.5362.1.2111.2017,	USC-DOZ.5362.1.4470.2017,
USC-DOZ.5362.1.527.2017,	USC-A.5362.3338.2017,	USC-DOZ.5362.1.2.2018,
USC-DOZ.5362.1.1028.2018,	USC-DOZ.5362.1.1849.2018,	USC-DOZ.5362.1.620.2018,
USC-DOZ.5362.1.1457.2018,	USC-DOZ.5362.1.1839.2018,	USC-DOZ.5362.1.15831.2018,
USC-DOZ.5362.1.10818.2018,	USC-DOZ.5362.1.14436.2018,	USC-DOZ.5362.1.8617.2018,
USC-DOZ.5362.1.2610.2018,	USC-DOZ.5362.1.14402.2018,	USC-DOZ.5362.1.11928.2018,
USC-DOZ.5362.1.3278.2018,	USC-DOZ.5362.1.8236.2018,	USC-DOZ.5362.1.3820.2018,
USC-DOZ.5362.1.4414.2018,	USC-DOZ.5362.1.4868.2018,	USC-DOZ.5362.1.6804.2018,
USC-DOZ.5362.1.8205.2018,	USC-DOZ.5362.1.693.2018,	USC-DOZ.5362.1.5325.2018,
USC-DOZ.5362.1.6271.2018,	USC-DOZ.5362.1.7415.2018,	USC-DOZ.5362.1.5326.2018,
USC-DOZ.5362.1.1.2018,	USC-DOZ.5362.1.347.2018,	USC-DOZ.5362.1.3011.2018,
USC-DOZ.5362.1.2225.2018,	3022.2018.ID,	USC-DOZ.5362.1.2601.2018,
1611.2018,	6076 ASA,	4905.AG,
wniosek Komendy Powiatowej Policji w Dzierżoniowie z dnia 4 maja 2018 r. (data wpływu pisma do	3361.2018.ID,	5315.AG,
urzędu) – numer sprawy nieczytelny,	5802 ASA,	5355.2018,

³² Osoba, której akt dotyczy, jej małżonek, wstępny, zstępny, rodzeństwo, przedstawiciel ustawowy, opiekun.

³³ Dla przykładu sprawy nr/m-c i rok wpływu podania: USC-DOZ.5362.1.17601.2017.AP/sierpień 2017, USC-DOZ.5362.1.25409.2017.AP/październik 2017, USC-DOZ.5362.1.28129.2017.ASU/październik 2017, USC-DOZ.5362.1.29001.2017.AD/październik 2017, USC-DOZ.5362.1.33613.2017.AD/grudzień 2017, USC-DOZ.5362.1.16672.2017.BK/lipiec 2017, USC-DOZ.5362.1.28309.2017/październik 2017, USC-DOZ.5362.1.27918.2017.ASU/październik 2017, USC-DOZ.5362.1.27909.2017.OJ/październik 2017, USC-DOZ.5362.1.27910.2017.OJ/październik 2017, USC-DOZ.5362.1.27667.2017.AP/październik 2017, USC-DOZ.5362.1.33877.2017.PG/grudzień 2017, USC-DOZ.5362.1.20401.2017.BKO/sierpień 2017, USC-DOZ.5362.1.17187.2017/lipiec 2017, USC-DOZ.5362.1.16324.2017.OJ/lipiec 2017, USC-DOZ.5362.1.24472.2017.BKO/wrzesień 2017, USC-DOZ.5362.1.2225.2018.ASU/styczeń 2018, USC-DOZ.5362.1.7415.2018.SB/marzec 2018, USC-DOZ.5362.1.693.2018.DK/styczeń 2018, USC-DOZ.5362.1.8205.2018.AP/marzec 2018, USC-DOZ.5362.1.620.2018.OJ/styczeń 2018.

odbioru dokumentu, jako element fakultatywny wniosku, tj. zgodnie z pouczeniem należało „wypełnić w przypadku wysyłki listem”.

Wydanie odpisu aktu stanu cywilnego następuje, za wyjątkiem sytuacji przewidzianych przepisami prawa³⁴, na wniosek³⁵ uprawnionego podmiotu. Ustawodawca nie określił wzoru wniosku o wydanie odpisu aktu stanu cywilnego, ani też nie wskazał w ustawie z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (lub aktach wykonawczych do tej ustawy) elementów, które powinien zawierać taki wniosek toteż, mając na uwadze art. 12 ust. 1 p.a.s.c. zastosowanie mają przepisy k.p.a. Tym samym, zgodnie z art. 63 § 2 k.p.a. podanie powinno zawierać co najmniej wskazanie osoby, od której pochodzi, jej adres i żądanie oraz czynić zadość innym wymaganiom ustalonym w przepisach szczególnych. Wskazanie przez wnoszącego podanie nie może stanowić zatem elementu fakultatywnego, niezależnie od sposobu doręczenia (odbioru) odpowiedzi organu na wniesione żądanie. Sporządzenie formularza wniosku o wydanie odpisu aktu stanu cywilnego w opisany powyżej sposób stanowi naruszenie art. 63 § 2 k.p.a.

W wyniku analizy dokumentów stwierdzono, że organ gminy sprawdza obowiązek uiszczenia opłaty skarbowej. W przypadku obowiązku uiszczenia opłaty skarbowej w aktach spraw przechowywane są potwierdzenia dokonania tej czynności. W przypadku zwolnienia od opłaty skarbowej lub wyłączenia obowiązku jej zapłaty na odpisie znajduje się stosowna adnotacja, zgodnie z §4 ust. 1 rozporządzenia z dnia 28 września 2007 r. Ministra Finansów w sprawie zapłaty opłaty skarbowej³⁶.

W sprawie nr USC-DOZ.5362.1.29001.2017.AD wnioskodawca wniósł o wydanie odpisu skróconego swojego syna. Jako cel ubiegania się o wydanie dokumentu wskazał: „do złożenia wniosku emerytalnego przez małżonkę (...)”. W adnotacjach wniosku zaznaczona została opcja „zwolniono z opłaty skarbowej / nie podlega opłacie skarbowej”. W wyjaśnieniach złożonych w toku kontroli Z-ca Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego Pani Dagmara Piątek wskazała, że podstawą prawną niepobrania opłaty skarbowej jest przepis art. 2 ust. 1 lit. b ustawy o opłacie skarbowej, zgodnie z którym nie podlega opłacie skarbowej dokonanie czynności urzędowej, wydanie zaświadczenia i zezwolenia (pozwolenia, koncesji) albo złożenie dokumentu stwierdzającego udzielenie pełnomocnictwa lub prokury albo jego odpisu, wypisu lub kopii w sprawach ubezpieczenia społecznego, ubezpieczenia zdrowotnego, rent strukturalnych, ulg określonych w przepisach szczególnych dla żołnierzy niezawodowych i osób odbywających służbę zastępczą oraz ich rodzin, a także uprawnień dla osób niepełnosprawnych i osób objętych przepisami o szczególnych uprawnieniach dla

³⁴ Dla przykładu:

- art. 46 ust. 1 p.a.s.c.: Odpis zupełny aktu zgonu osoby o nieustalonej tożsamości jest wydawany z urzędu, po dokonaniu rejestracji zgonu, osobie zgłaszającej to zdarzenie. Jeżeli zgon osoby o nieustalonej tożsamości nie został zarejestrowany w dniu jego zgłoszenia w związku z niedostępnością rejestru stanu cywilnego, niezwłocznie po dokonaniu jego rejestracji osobie zgłaszającej zgon są wydawane z urzędu 2 odpisy zupełne aktu zgonu.

- art. 47 ust. 1 p.a.s.c.: Odpis skrócony aktu stanu cywilnego jest wydawany z urzędu w jednym egzemplarzu po sporządzeniu aktu urodzenia albo aktu zgonu - osobie zgłaszającej zdarzenie oraz po sporządzeniu aktu małżeństwa - osobom, które zawarły małżeństwo.

- art. 47 ust. 2 p.a.s.c.: Jeżeli zgon osoby nie został zarejestrowany w dniu jego zgłoszenia w związku z niedostępnością rejestru stanu cywilnego, niezwłocznie po dokonaniu jego rejestracji osobie zgłaszającej zgon są wydawane z urzędu 2 odpisy skrócone aktu zgonu

³⁵ Przepis art. 44 ust. 5 p.a.s.c.: Wniosek o wydanie odpisu aktu stanu cywilnego lub o wydanie zaświadczenia o stanie cywilnym lub zaświadczenia o zamieszczonych lub niezamieszczonych w rejestrze stanu cywilnego danych dotyczących wskazanej osoby składa się do wybranego kierownika urzędu stanu cywilnego.

³⁶ Dz.U. Nr 187 poz. 1330.

kombatantów. Nie ulega wątpliwości, że ojciec posiada uprawnienie w uzyskaniu odpisu aktu stanu cywilnego syna. Analogicznie matka. Wątpliwości budzi jednak kwestia braku uiszczenia opłaty skarbowej. Ta bowiem uzależniona jest od rodzaju sprawy, do której potrzebny jest żądany dokument. W omawianej sprawie, skoro to matka będzie ubiegać się o świadczenie emerytalne, to nie jest ona zobowiązana do uiszczenia stosownej opłaty skarbowej. W sprawach ubezpieczenia społecznego wydanie odpisu aktu stanu cywilnego nie stanowi bowiem przedmiotu opłaty skarbowej (zgodnie z cyt. wyż. przepisem prawa). W omawianej sprawie wnioskodawcą był jednak ojciec osoby³⁷. Z uzasadnienia wynikało, że działa on w imieniu matki. Brak jednak stosownego dokumentu potwierdzającego istnienie stosunku pełnomocnictwa (w konkretnej sprawie). Należało zatem podjąć czynności wyjaśniające (mając na uwadze osobiste złożenie wniosku) i w zależności od ustaleń (np. doprecyzowania celu ubiegania się o dokument) zażądać uiszczenia opłaty skarbowej. Zaniechanie tej czynności stanowi naruszenie art. 1 ust. 1 pkt 1) lit b ustawy o opłacie skarbowej.

Ustalono, że wydane odpisy zawierają wszystkie przewidziane przepisami prawa dane, zgodnie z art. 48 oraz art. 44 ust. 2 p.a.s.c.

W sprawie 3022.2018.ID wnioskodawca (bank reprezentowany przez pełnomocnika) wniósł o wydanie odpisu aktu zgonu zmarłego dłużnika. W uzasadnieniu podania wskazał, że dokument potrzebny jest celem podjęcia dalszych działań zmierzających do wyegzekwowania należności wynikających z zawartej umowy. W aktach brak jednak dokumentów potwierdzających istnienie wierzytelności. Dokumentem takim nie jest bowiem postanowienie o odrzuceniu pozwu, którego kopię dołączono do wniosku. Mimo tego Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego wydał wnioskodawcy żądany odpis, naruszając tym samym przepis art. 45 p.a.s.c. Analogiczna sytuacja ma miejsce w sprawach oznaczonych: 6076 ASA, 3361.2018.ID.

W sprawie oznaczonej 5315.AG wnioskodawca (Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Śródmieścia we Wrocławiu I Wydział Cywilny) wniósł o wydanie odpisu aktu urodzenia osoby wskazanej we wniosku do prowadzonej sprawy o stwierdzenie nabycia spadku (z wniosku banku). Wniosek podpisany został przez protokolanta sądowego. Organ zrealizował żądanie pomimo, że wniosek podpisany został przez podmiot nieuprawniony do reprezentacji sądu. Organ nie podjął czynności wyjaśniających, czym naruszył przepis art. 64 § 2 k.p.a.

W sprawie oznaczonej 5802 ASA wnioskodawca (bank) wniósł o wydanie odpisu aktu małżeństwa żyjącego kredytobiorcy. W uzasadnieniu żądania wskazał, że uzyskanie dokumentu jest konieczne w celu dochodzenia wymagalnego roszczenia w stosunku do małżonki dłużnika, która wyraziła zgodę na zaciągnięcie przez niego zobowiązania. Do wniosku dołączona została kserokopia wyroku wraz z klauzulą wykonalności przeciwko dłużnikowi. Z powyższych dokumentów nie wynika, że wnioskodawca posiada interes prawny w stosunku do małżonki dłużnika (klauzula wykonalności nie dotyczy żony). Mimo to, organ zadośćuczynił żądaniu, czym naruszył przepis art. 45 p.a.s.c.

Przyczyną stwierdzonych nieprawidłowości było nieprzestrzeganie obowiązujących procedur.

[dowód: akta kontroli str. 824-1165]

³⁷ Pełnoletniego syna.

Mając na uwadze przedstawiony stan faktyczny i prawny oraz określone w programie kontroli zasady oceniania, zagadnienie dotyczące wydawania odpisów zupełnych i odpisów skróconych aktów stanu cywilnego należało ocenić **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

Terminowość wydawania odpisów zupełnych i odpisów skróconych aktów stanu cywilnego

W wyniku analizy dokumentów stwierdzono, że na 160 poddanych kontroli spraw dotyczących wydania odpisu skróconego lub zupełnego aktu stanu cywilnego, 158 spraw załatwionych zostało w ustawowym terminie. Natomiast w 2 sprawach żądany odpis został wydany nieterminowo.

W sprawie nr USC-DOZ.5362.1.16607.2017 wnioskodawca w dniu 24 lipca 2017 r. wniósł o wydanie na druku wielojęzycznym odpisu skróconego aktu małżeństwa dotyczącego jego osoby. Akt małżeństwa jest przechowywany w Urzędzie Stanu Cywilnego we Wrocławiu, toteż przeniesienie go nastąpiło w dniu złożenia wniosku. Odpis aktu stanu cywilnego został wydany w dniu 21 sierpnia 2017 r., tj. z naruszeniem terminu, o którym mowa w art. 125 ust. 3 p.a.s.c. Nadmienić należy, iż opłata skarbową została uiszczona w dniu odbioru żądanego dokumentu (21 sierpnia 2017 r.). W tej sprawie Z-ca Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego – Pani Dagmara Piątek wyjaśniła, że:

„W dniu 24 lipca 2017 r. w Urzędzie Stanu Cywilnego we Wrocławiu został złożony wniosek o wydanie odpisu skróconego aktu małżeństwa na druku wielojęzycznym. Następnie akt małżeństwa, o odpis którego wnioskowano, został w tym samym dniu przeniesiony do rejestru stanu cywilnego, co potwierdza załączony do wyjaśnienia wydruk metryki przedmiotowego aktu małżeństwa.

Zgodnie z art. 125 ust. 3 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego, jeżeli wniosek o wydanie odpisu aktu stanu cywilnego lub o wydanie zaświadczeń, o których mowa w niniejszej ustawie, został złożony do kierownika urzędu stanu cywilnego, który przechowuje księgę stanu cywilnego prowadzoną na podstawie przepisów dotychczasowych, dokonuje on przeniesienia aktu stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego, w terminie umożliwiającym wydanie odpisu lub zaświadczenia w ciągu 7 dni roboczych od dnia złożenia wniosku.

W wyjaśnianej sprawie przeniesienie aktu małżeństwa do rejestru stanu cywilnego nastąpiło w dniu złożenia wniosku, zatem zdaniem kontrolowanego ustawowy termin został zachowany. Natomiast kierownik usc zobowiązany do wydania odpisu, nie ma wpływu na to, w jakim terminie odpis zostanie odebrany przez wnioskodawcę.”

Na wstępie wyjaśnić należy, iż sformułowania „wydanie odpisu”, użyte w art. 125 ust. 3 p.a.s.c. nie należy utożsamiać z doręczeniem odpisu wnioskodawcy. Jednocześnie wyjaśniam, że przywołany przepis prawa określa dwa terminy:

- 1) termin na wydanie odpisu lub zaświadczenia („w ciągu 7 dni roboczych od dnia złożenia wniosku”), oraz
- 2) termin na przeniesienie aktu stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego przez kierownika usc przechowującego księgę stanu cywilnego. Termin ten zawiera się w terminie na wydanie odpisu – może być zatem tożsamy z nim lub krótszy w przypadku, gdy przeniesienie aktu nie nastąpi w dniu złożenia wniosku („w ciągu 7 dni roboczych od dnia złożenia wniosku”).

W omawianej sprawie drugi termin (z ww.) został zachowany, bowiem przeniesienie aktu stanu cywilnego zostało dokonane w dniu złożenia wniosku. Jednak pierwszy termin – wydania odpisu aktu stanu cywilnego nie został zachowany, ponieważ odpis aktu stanu cywilnego został wydany w dniu 21 sierpnia 2017 r. Powyższe stanowi naruszenie art. 125 ust. 3 p.a.s.c. Istotnym w przedmiotowej sprawie jest fakt, iż opłata skarbową została wniesiona w dniu wydania odpisu (21 sierpnia 2017 r.). Wyjaśnić zatem należy, że zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej³⁸ obowiązek zapłaty opłaty skarbowej od wydania zaświadczenia powstaje z chwilą złożenia wniosku o wydanie tego zaświadczenia. Wnioskodawca, składając wniosek o wydanie odpisu, powinien dołączyć dowód zapłaty należnej opłaty skarbowej w terminie nie później niż w ciągu 3 dni od chwili powstania obowiązku jej zapłaty (§3 ust. 1³⁹ rozporządzenia z dnia 28 września 2007 r. Ministra Finansów w sprawie zapłaty opłaty skarbowej⁴⁰). W przypadku braku uiszczenia należnej opłaty skarbowej, organ zobowiązany jest wezwać wnoszącego podanie na podstawie art. 261 § 1 k.p.a. z pouczeniem, że jeżeli w wyznaczonym terminie należności nie zostaną uiszczone, podanie podlega zwrotowi lub czynność uzależniona od opłaty zostanie zaniechana (art. 261 § 2 k.p.a.). Z akt sprawy wynika, iż organ kontrolowany zaniechał tej czynności, co stanowi naruszenie przepisu art. 261 § 1 k.p.a.

W sprawie nr USC-DOZ.5362.1.31336.2017 wniosek o wydanie odpisu skróconego aktu zgonu został złożony w dniu 21 listopada 2017 r. Akt stanu cywilnego, o którego odpis wniesiono, został sporządzony w księdze stanu cywilnego przechowywanej w Urzędzie Stanu Cywilnego w Zielonej Górze. Przeniesienie aktu stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego zostało dokonane w dniu 30 listopada 2017 r., tj. w ostatnim dniu umożliwiającym terminowe wydanie przez Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego we Wrocławiu żadanego odpisu. W omawianej sprawie naruszony został przepis art. 125 ust. 4 p.a.s.c.

[dowód: akta kontroli str. 824-1165]

Mając na uwadze przedstawiony stan faktyczny i prawny oraz określone w programie kontroli zasady oceniania, zagadnienie dotyczące terminowości wydawania odpisów zupełnych i odpisów skróconych aktów stanu cywilnego należało ocenić **pozytywnie**.

Wydawanie zaświadczeń na podstawie art. 44 ust. 1 pkt 2 lub pkt 3 p.a.s.c.

Kontroli poddano 50⁴¹ zaświadczeń wydanych na podstawie art. 44 ust. 1 pkt 2 i pkt 3 p.a.s.c., w tym 1 zaświadczenie o zamieszczonych lub niezamieszczonych w rejestrze stanu cywilnego danych dotyczących wskazanej osoby oraz 49 zaświadczeń o stanie cywilnym.

³⁸ Dz.U. z 2018 r. poz. 1044.

³⁹ Składający wniosek lub pełnomocnictwo albo dokonujący zgłoszenia zobowiązany jest dołączyć dowód zapłaty należnej opłaty skarbowej, zwany dalej "dowodem zapłaty", albo uwierzytelnioną kopię dowodu zapłaty, nie później niż w ciągu 3 dni od chwili powstania obowiązku jej zapłaty. Dowód zapłaty może mieć formę wydruku potwierdzającego dokonanie operacji bankowej.

⁴⁰ Dz.U. Nr 187, poz. 1330.

⁴¹ USC-DOZ-N.5364.11.2017.SO, USC-DOZ-N.5364.18.2017.DK, USC-DOZ-N.5364.24.2017.DK, USC-DOZ-N.5364.26.2017.SO, USC-DOZ-N.5364.36.2017.DK, USC-DOZ-N.5364.41.2017.SO, USC-DOZ-N.5364.66.2017.DK, USC-DOZ-N.5364.4.2018.AP, USC-DOZ-N.5364.7.2018.DK, USC-DOZ-N.5364.9.2018.SO, USC-DOZ-N.5364.11.2018.DK, USC-A.5364.3.2017, USC-A.5364.17.2017, USC-A.5364.32.2017.DW, USC-A.5364.48.2017, USC-A.5364.65.2017, USC-A.5364.81.2017.JŁ, USC-A.5364.105.2017, USC-A.5364.120.2017.DN, USC-A.5364.135.2017.JŁ, USC-DOZ.5364.151.2017.JŁ, USC-DOZ.5364.166.2017, USC-DOZ.5364.185.2017, USC.5364.201.2017, USC.5364.216.2017, UCS.5364.233.2017, USC-DOZ.5364.248.2017, USC.5364.265.2017.OJ, USC-DOZ.5364.282.2017,

W wyniku czynności kontrolnych stwierdzono, że wszystkie skontrolowane wnioski pochodziły od uprawnionych podmiotów – zgodnie z art. 45⁴² i art. 49 ust. 3⁴³ p.a.s.c. Czterdzieści dwa wnioski o wydanie zaświadczenia zostały złożone na prawidłowych formularzach, zgodnych ze wzorami określonymi w § 1 ust. 31 i 32 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 29 stycznia 2015 r. w sprawie wzorów dokumentów wydawanych z zakresu rejestracji stanu cywilnego⁴⁴. Osiem ze skontrolowanych wniosków zawierało braki formalne lub braki fiskalne. Opis nieprawidłowości obrazuje poniższa tabela nr 1.

Tabela nr 1

Lp.	numer wniosku	opis nieprawidłowości
1.	USC-DOZ-N.5364.264.2017.SO	nieprawidłowy formularz wniosku o wydanie zaświadczenia o stanie cywilnym
2.	USC-DOZ-N.5364.18.2017.DK	do USC wpłynął skan wniosku o wydanie zaświadczenia o stanie cywilnym oraz skan dokonania opłaty skarbowej w wysokości 22,01 zł
3.	USC-DOZ-N.5364.24.2017.DK	wniosek był kontynuacją wniosku o nr USC-DOZ-N.5364.18.2017.DK, opłata skarbowa w nienależytej wysokości
4.	USC-DOZ-N.5364.7.2018.DK	do USC wpłynął skan wniosku o wydanie zaświadczenia o stanie cywilnym
5.	USC-DOZ.5364.151.2017.JŁ	wniosek złożony przez platformę e-PUAP, brak podpisu
6.	USC.5364.233.2017	nieprawidłowy formularz wniosku o wydanie zaświadczenia o stanie cywilnym
7.	USC-DOZ-N.5364.66.2017.DK	brak opłaty skarbowej
8.	USC-A.5364.65.2017.PG	opłata skarbowa w nieprawidłowej wysokości

Z uwagi na brak podpisu wnioskodawcy lub wniosków złożonych według niewłaściwego wzoru, organ powinien wezwać wnioskodawcę na podstawie art. 64 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego, dalej – k.p.a.⁴⁵, do uzupełnienia braków formalnych podania w postaci złożenia podpisu pod wnioskiem lub złożenia prawidłowego wniosku o wydanie zaświadczenia o stanie cywilnym w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania⁴⁶, pod rygorem pozostawienia podania bez rozpoznania. W przypadku

USC-DOZ.5364.299.2017, USC-DOZ.5364.314.2017, USC-DOZ.5364.331.2017, USC-DOZ.5364.348.2017, USC-DOZ.5364.365.2017, USC-DOZ.5364.381.2017, USC-DOZ.5364.402.2017, USC-DOZ.5364.418.2017, USC-DOZ.5364.433.2017, USC-DOZ.5364.448.2017, USC-DOZ.5364.466.2017, USC-DOZ.5364.12.2018, USC-DOZ.5364.28.2018, USC-DOZ.5364.43.2018, USC-DOZ.5364.61.2018, USC-DOZ.5364.78.2018, USC-DOZ.5364.94.2018, USC-DOZ.5364.109.2018, USC-DOZ.5364.125.2018, USC-DOZ.5364.74.2018.AP, USC-DOZ.5364.116.2018.AP.

⁴² Odpis *aktu stanu cywilnego* i zaświadczenie o zamieszczonych lub niezamieszczonych w rejestrze stanu cywilnego danych dotyczących wskazanej osoby wydaje się osobie, której akt dotyczy (...).

⁴³ Zaświadczenie o stanie cywilnym jest wydawane osobie, której dotyczy.

⁴⁴ Dz.U. poz. 194 ze zm.

⁴⁵ Dz.U. z 2017 r. poz. 1257 ze zm.

⁴⁶ 1 czerwca 2017 r. weszła w życie ustawa z dnia 7 kwietnia 2017 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania administracyjnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2017 r. poz. 935) – obowiązuje nowe brzmienie art. 64 § 2 k.p.a. W myśl art. 64 § 2 k.p.a. jeżeli podanie nie spełnia innych wymagań ustalonych w przepisach prawa, należy wezwać wnoszącego do usunięcia braków w wyznaczonym terminie, nie krótszym niż siedem dni, z pouczeniem, że nieusunięcie tych braków spowoduje pozostawienie podania bez rozpoznania.

braku opłaty skarbowej lub opłaty w niewłaściwej wysokości organ powinien wezwać do jej uiszczenia wraz z pouczeniem, iż w przypadku braku dokonania opłaty w wyznaczonym terminie podanie zostanie zwrócone, zgodnie z art. 261 § 1 i § 2 k.p.a.⁴⁷. Z dokumentacji przedłożonej do kontroli wynika, iż organ przysyłał w ww. sprawach do wnioskodawców informację (za pomocą wiadomości e-mail, a nie platformy e-PUAP, a w sprawie nr USC-DOZ-N.5364.264.2017.SO przez operatora pocztowego) o konieczności złożenia wniosku na prawidłowym formularzu lub o konieczności uzupełnienia podpisu pod wnioskiem, czy też o konieczności dokonania opłaty skarbowej w prawidłowej wysokości. Powyższe informacje nie zawierały jakiegokolwiek podstawy prawnej ani pouczenia o pozostawieniu wniosku bez rozpoznania lub zwrocie wniosku. Wyjątek stanowiło pismo nr USC-DOZ-N.5362.1143.2017.DK (pismo dot. sprawy nr USC-DOZ-N.5364.66.2017.DK), w którym, co prawda poinformowano o konieczności uiszczenia opłaty skarbowej na podstawie art. 261 k.p.a., ale zawarto w nim nieprawidłowe pouczenie o pozostawieniu wniosku bez rozpoznania na podstawie art. 64 § 2 k.p.a. Postępowanie takie jest nieprawidłowe i stanowi naruszenie wyżej wskazanych przepisów.

Na 11 z 50 skontrolowanych wniosków brak pieczęci wpływu do organu, co narusza § 42 ust. 2⁴⁸ załącznika Nr 1 do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych⁴⁹, zwanego dalej Instrukcją kancelaryjną.

W trakcie czynności kontrolnych ustalono, iż na 50 złożonych wniosków w 47 przypadkach wydane zostały zaświadczenia (adnotacje o odbiorze zaświadczenia czy też poświadczenia ich odbioru widnieją na wnioskach lub w aktach spraw znajdują się pisma przewodnie o przesłaniu zaświadczenia). Niemniej jednak jedynie w aktach 7 spraw pozostawiono egzemplarz wydanego zaświadczenia, a w aktach 10 spraw pozostawiono wydruk zaświadczenia z SRP, na którym brak pieczęci i podpisu kierownika USC wydającego zaświadczenie. Postępowanie takie należy ocenić negatywnie. Powyższe stanowi naruszenie § 60 ust. 4 Instrukcji kancelaryjnej, zgodnie z którym prowadzący sprawę włącza do akt sprawy podpisany egzemplarz pisma wychodzącego przeznaczony do włączenia do akt oraz naruszenie § 60 ust. 3 Instrukcji kancelaryjnej, zgodnie z którym to na egzemplarzu pisma przeznaczonego do włączenia do akt sprawy – a nie na wniosku – zamieszcza się informację, co do sposobu wysyłki (na przykład list polecony, list priorytetowy, doręczenie elektroniczne) oraz potwierdzenie dokonania wysłania przesyłki lub jej osobistego doręczenia.

Kontrola wykazała, że wnioskom Pani M. G....., Pani A. H..... i Pani K. W..... nadano podwójną numerację z Jednolitego Rzeczowego Wykazu Akt:

- wniosek Pani M. Grabiec zarejestrowano pod nr USC-DOZ-N.5362.264.2017.SO i nr USC-DOZ-N.5364.11.2017.SO

⁴⁷ Art. 261 k.p.a. § 1. Jeżeli strona nie wpłaciła należności tytułem opłat i kosztów postępowania, które zgodnie z przepisami powinny być uiszczone z góry, organ administracji publicznej prowadzący postępowanie wyznaczy jej termin do wniesienia tych należności. Termin ten nie może być krótszy niż siedem dni, a dłuższy niż czternaście dni. § 2. Jeżeli w wyznaczonym terminie należności nie zostaną uiszczone, podanie podlega zwrotowi lub czynność uzależniona od opłaty zostanie zaniechana.

⁴⁸ Po zarejestrowaniu przesyłki na nośniku papierowym punkt kancelaryjny umieszcza i wypełnia pieczęć wpływu na pierwszej stronie pisma lub, w przypadku gdy nie ma możliwości otwarcia koperty, na kopercie.

⁴⁹ Dz.U. Nr 14, poz. 67.

- wniosek Pani A. H. zarejestrowano pod nr USC-DOZ-N.5364.11.2018.DK i nr USC-DOZ-N.5364.13.2018.DK
- wniosek Pani K. W. zarejestrowano pod nr USC.5364.233.2017 i nr USC.5362.12309.2017.

W związku z powyższym poproszono pracowników USC o wyjaśnienie zaistniałej sytuacji. Z wyjaśnień złożonych pismem z dnia 25 czerwca 2018 r. przez Zastępcę Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego we Wrocławiu Panią Dagmarę Piątek oraz pismem przygotowanym przez starszego specjalistę Panią Sylwię Ogorzałek (pismo bez daty) wynika, iż wnioski zostały omyłkowo zarejestrowane pod dwoma numerami. Postępowanie takie należy ocenić negatywnie. Zauważyć należy, że w myśl § 5 ust. 3 pkt 3 Instrukcji kancelaryjnej, znak sprawy zawiera m.in. kolejny **numer** sprawy wynikający ze spisu spraw. W związku z powyższym ma to być numer, a nie numery. Ponadto znak sprawy jest stałą cechą rozpoznawczą całości akt danej sprawy⁵⁰.

W trakcie czynności kontrolnych ustalono, iż wnioski zarejestrowane pod nr USC-DOZ-N.5364.18.2017.DK (wniosek z dnia 21.03.2017 r.) i nr USC-DOZ-N.5364.24.2017.SO (30.03.2017 r.) dotyczyły wydania zaświadczenia o stanie cywilnym Panu P. Ż..... . Z dokumentacji przedłożonej do kontroli wynikało, że wnioski dotyczą wydania jednego zaświadczenia dla jednej osoby tj. wniosek z dnia 30.03.2017 r. (przesłany za pomocą operatora pocztowego do USC we Wrocławiu) jest kontynuacją wniosku z dnia 21.03.2017 r. (skan wniosku o wydanie zaświadczenia o stanie cywilnym przesłany za pomocą maila na skrzynkę mailową USC we Wrocławiu) – po uzupełnieniu przez wnioskodawcę braków formalnych. W związku z powyższym poproszono pracownika USC o złożenie stosownych wyjaśnień. Pracownik urzędu, Pani Diana Kaczyńska wyjaśniła, iż:

„W dniu 21 marca 2017 r. wpłynął wniosek Pana P..... Z.... w sprawie wydania zaświadczenia o stanie cywilnym wraz z dowodem wpłaty opłaty skarbowej 22,01 zł. Następnie mailowo wezwano stronę do uzupełnienia braków we wniosku, tj. przysłanie wniosku w oryginale oraz uzupełnienie opłaty skarbowej. Sprawa została zarejestrowana w systemie rejestracji USC-AA pod numerem USC-DOZ-N.5362.18.DK. W dniu 30 marca 2017 r. wpłynął ponownie wniosek Pana P..... Ż..... . Został zarejestrowany pod nr USC- DOZ-N.5364.24.2017.SO. W dniu 03 kwietnia 2017 r. strona została poinformowana o obowiązku uiszczenia brakującej opłaty skarbowej w wysokości 15,99 zł, ponieważ opłata za zaświadczenie o stanie cywilnym wynosi 38 zł. W dniu 03 kwietnia 2017 r. uzupełniono opłatę skarbową o wyznaczoną kwotę. Wniosek został zrealizowany w dniu 03 kwietnia 2017 r., a w/w zaświadczenie wysłane listem poleconym.”

Postępowanie takie należy ocenić negatywnie. Jest ono niezgodne z art. 39⁵¹, art. 64 ust. 2 i z art. 261 § 1 i 2 k.p.a. oraz z § 5 ust. 3 pkt 3 Instrukcji kancelaryjnej. Na marginesie należy zaznaczyć, iż wniosek z dnia 21 marca 2017 r. został złożony przez Pana Piotra Ż..... a nie jak podano w wyjaśnieniach przez Pana Petera Z..... (jedynie korespondencja mailowa wysyłana była z adresu skrzynki Peter Z.....). Ponadto organ dopiero w mailu z dnia 3 kwietnia 2017 r. poinformował wnioskodawcę o wysokości opłaty skarbowej za wydanie zaświadczenia

⁵⁰ § 5 ust. 2 Instrukcji kancelaryjnej.

⁵¹ Organ administracji publicznej doręcza pisma za pokwitowaniem przez operatora pocztowego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe, przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy.

o stanie cywilnym. Zauważyć również należy, iż zgodnie z art. 63 § 1 k.p.a. podania (żądania, wyjaśnienia, odwołania, zażalenia) mogą być wnoszone pisemnie, telegraficznie, za pomocą telefaksu lub ustnie do protokołu, a także za pomocą innych środków komunikacji elektronicznej przez elektroniczną skrzynkę podawczą organu administracji publicznej utworzoną na podstawie ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne. Ponadto zgodnie z art. 63 § 3a pkt 1 k.p.a.⁵² podanie wniesione w formie dokumentu elektronicznego powinno być opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym albo podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP, lub uwierzytelniane w sposób zapewniający możliwość potwierdzenia pochodzenia i integralności weryfikowanych danych w postaci elektronicznej. Podanie wniesione w dniu 21.03.2017 r. za pośrednictwem poczty e-mail nie spełniało wymogów określonych ww. przepisem prawa, dlatego też organ zobowiązany był do wezwania wnioskodawcy, na podstawie art. 64 § 2 k.p.a., do uzupełnienia braków formalnych poprzez wniesienie podania w formie przewidzianej przepisami prawa.

W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że organ weryfikował obowiązek uiszczenia opłaty skarbowej za wydanie przedmiotowych zaświadczeń, do wniosków dołączone były potwierdzenia dokonania należnej opłaty. Opłata skarbowa pobierana była w odpowiedniej wysokości, zgodnie z częścią II ust. 1 pkt 2 lub pkt 3 wykazu przedmiotów opłaty skarbowej, stawek tej opłaty oraz zwolnień, stanowiącego załącznik do ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej⁵³, odpowiednio 38 zł lub 24 zł. Na egzemplarzach wydanych zaświadczeń pozostawionych w aktach spraw bądź wydrukach zaświadczeń z SRP (17 spraw) znajdują się adnotacje zarówno o uiszczonej opłacie skarbowej, jak również o podstawach prawnych zwolnienia, co jest zgodne z § 4 ust. 1 pkt 1 oraz pkt 3 lit. a rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 września 2007 r. w sprawie zapłaty opłaty skarbowej⁵⁴. W toku czynności kontrolnych stwierdzono również, że egzemplarze zaświadczeń pozostawione w aktach spraw zostały wydane według obowiązującego wzoru i zawierały wszystkie przewidziane przepisami prawa elementy oraz zostały prawidłowo podpisane przez kierownika USC lub jego zastępcę. W zaświadczeniach tych prawidłowo wskazywano również datę ich ważności.

Przyczyną powstania wyżej opisanych nieprawidłowości było nieprzestrzeganie procedur postępowania oraz nienależyty nadzór nad pracownikami wykonującymi ww. zadania.

[dowód: akta kontroli str. 1166-1299]

Mając na uwadze przedstawiony powyżej stan faktyczny i prawny oraz określone w programie kontroli zasady oceniania, zagadnienie dotyczące wydawania zaświadczeń na podstawie art. 44 ust. 1 pkt 2 i 3 p.a.s.c. oceniono **negatywnie**.

Terminowość wydawania zaświadczeń na podstawie art. 44 ust. 1 pkt 2 lub pkt 3 p.a.s.c.

Zgodnie z art. 217 § 3 k.p.a. zaświadczenie powinno być wydane bez zbędnej zwłoki, nie później niż w terminie siedmiu dni. W trakcie czynności kontrolnych ustalono, iż na 49 wnioskach, z 50 skontrolowanych, widnieje data wypełnienia wniosku przez wnioskodawcę, natomiast na 11 wnioskach brak pieczęci wpływu do organu, co narusza § 42 ust. 2 Instrukcji

⁵² Według stanu prawnego na dzień 21 marca 2017 r. tj. dzień otrzymania przez organ wiadomości e-mail.

⁵³ Dz.U. z 2018 r. poz. 1044 ze zm.

⁵⁴ Dz.U. Nr 187, poz. 1330.

kancelaryjnej. Na wnioskach znajdują się potwierdzenia ich osobistego odbioru przez wnioskodawców lub informacje co do sposobu wysyłki, czy potwierdzenia dokonania wysłania przesyłki (naruszenie § 60 ust. 3 Instrukcji kancelaryjnej). Pomimo powyższych nieprawidłowości, opisanych i ocenionych w zagadnieniu poprzedzającym, w wyniku porównania daty wypełnienia wniosku lub daty wpływu wniosku do USC - z datą odbioru zaświadczenia stwierdzono, że na 47 wydanych zaświadczeń (3 wnioski pozostawiono bez rozpoznania) – 44 zostały wydane terminowo. Nieterminowo wydano zaświadczenia w sprawach nr USC-DOZ-N.5364.66.2017.2017.DK, USC-A.5364.65.2017 i USC-DOZ.5364.381.2017.

[dowód: akta kontroli str. 1166-1299]

Mając na uwadze przedstawiony powyżej stan faktyczny i prawny oraz określone w programie kontroli zasady oceniania, zagadnienie dotyczące terminowości wydawania zaświadczeń na podstawie art. 44 ust. 1 pkt 2 i 3 p.a.s.c. oceniono **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

Rejestracja zdarzeń stanu cywilnego w trybach szczególnych

Kontroli poddano 150 spraw dotyczących rejestracji zdarzeń stanu cywilnego w trybach szczególnych:

- 52 akty sporządzone na podstawie art. 99 p.a.s.c., w tym:
 - 40 aktów urodzenia⁵⁵
 - 4 akty małżeństwa⁵⁶
 - 8 aktów zgonu⁵⁷
- 55 aktów sporządzonych na podstawie art. 104 p.a.s.c., w tym:
 - 16 aktów urodzenia⁵⁸

⁵⁵ 0264011/00/AU/2017/326....,	0264011/00/AU/2017/388....,	0264011/00/AU/2017/825....,
0264011/00/AU/2017/538....,	0264011/00/AU/2017/832....,	0264011/00/AU/2017/250....,
0264011/00/AU/2017/541....,	0264011/00/AU/2017/349....,	0264011/00/AU/2017/157....,
0264011/00/AU/2017/141....,	0264011/00/AU/2017/997....,	0264011/00/AU/2017/318....,
0264011/00/AU/2017/585....,	0264011/00/AU/2017/973....,	0264011/00/AU/2017/441....,
0264011/00/AU/2017/422....,	0264011/00/AU/2017/177....,	0264011/00/AU/2017/285....,
0264011/00/AU/2017/638....,	0264011/00/AU/2017/931....,	0264011/00/AU/2017/752....,
0264011/00/AU/2017/568....,	0264011/00/AU/2017/577....,	0264011/00/AU/2017/125....,
0264011/00/AU/2017/180....,	0264011/00/AU/2017/037....,	0264011/00/AU/2017/584....,
0264011/00/AU/2017/334....,	0264011/00/AU/2017/181....,	0264011/00/AU/2017/240....,
0264011/00/AU/2017/911....,	0264011/00/AU/2017/748....,	0264011/00/AU/2017/811....,
0264011/00/AU/2017/032....,	0264011/00/AU/2018/008....,	0264011/00/AU/2018/596....,
0264011/00/AU/2018/510....,	0264011/00/AU/2018/951....,	0264011/00/AU/2017/530....,
0264011/00/AU/2017/510....		
⁵⁶ 0264011/00/AM/2017/929....,	0264011/00/AM/2017/709....,	0264011/00/AM/2017/355....,
0264011/00/AM/2017/486....		
⁵⁷ 0264011/00/AZ/2017/270....,	0264011/00/AZ/2017/728....,	0264011/00/AZ/2018/473....,
0264011/00/AZ/2018/102....,	0264011/00/AZ/2018/555....,	0264011/00/AZ/2018/156....,
0264011/00/AZ/2018/543....,	0264011/00/AZ/2018/878....	
⁵⁸ 0264011/00/AU/2017/933....,	0264011/00/AU/2017/793....,	0264011/00/AU/2017/284....,
0264011/00/AU/2017/136....,	0264011/00/AU/2017/088....,	0264011/00/AU/2017/745....,
0264011/00/AU/2017/080....,	0264011/00/AU/2017/159....,	0264011/00/AU/2017/363....,
0264011/00/AU/2017/366....,	0264011/00/AU/2017/180....,	0264011/00/AU/2018/315....,

- 20 aktów małżeństwa⁵⁹
- 19 aktów zgonu⁶⁰
- 43 akty sporządzone na podstawie art. 109 p.a.s.c., w tym:
 - 38 aktów urodzenia⁶¹
 - 2 akty małżeństwa⁶²
 - 3 aktów zgonu⁶³.

Wnioski o rejestrację urodzeń, małżeństw i zgonów, które nastąpiły poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, wnioski o dokonanie transkrypcji aktów urodzenia, małżeństwa i zgonów oraz wnioski o odtworzenie treści zagranicznych dokumentów stanu cywilnego potwierdzających urodzenie, małżeństwo lub zgon zostały złożone przez uprawnione osoby (zgodnie z art. 99 ust. 2, art. 104 ust. 4 i art. 109 ust. 2 p.a.s.c.). W przypadku gdy wniosek składał pełnomocnik w aktach sprawy znajduje się dokument potwierdzający umocowanie.

Do wniosków o rejestrację zdarzeń, które nastąpiły poza granicami RP dołączono oryginały dokumentów potwierdzających odpowiednio urodzenie, małżeństwo i zgon, wydane przez właściwy podmiot zagraniczny, zgodnie z art. 99 ust. 4 p.a.s.c. wraz z tłumaczeniem na język polski dokonany przez tłumaczy przysięgłych, wpisanych na listę tłumaczy przysięgłych Ministerstwa Sprawiedliwości lub przez konsula. Do wniosków dołączono również potwierdzenia uiszczenia opłaty skarbowej w wysokości 39 zł za wydanie odpisu zupełnego aktu stanu cywilnego po dokonaniu rejestracji urodzenia, małżeństwa albo zgonu,

0264011/00/AU/2018/789....,	0264011/00/AU/2018/111....,	0264011/00/AU/2018/993....,
0264011/00/AU/2018/217....		
⁵⁹ 0264011/00/AM/2017/917....,	0264011/00/AM/2017/951....,	0264011/00/AM/2017/079....,
0264011/00/AM/2017/875....,	0264011/00/AM/2017/097....,	0264011/00/AM/2017/816....,
0264011/00/AM/2017/279....,	0264011/00/AM/2017/499....,	0264011/00/AM/2017/792....,
0264011/00/AM/2017/866....,	0264011/00/AM/2017/207....,	0264011/00/AM/2017/228....,
0264011/00/AM/2018/556....,	0264011/00/AM/2018/269....,	0264011/00/AM/2018/461....,
0264011/00/AM/2017/697....,	0264011/00/AM/2018/331....,	0264011/00/AM/2017/945....,
0264011/00/AM/2017/247....,	0264011/00/AM/2017/082....	
⁶⁰ 0264011/00/AZ/2017/958....,	0264011/00/AZ/2017/265....,	0264011/00/AZ/2017/690....,
0264011/00/AZ/2017/049....,	0264011/00/AZ/2017/470....,	0264011/00/AZ/2017/815....,
0264011/00/AZ/2017/107....,	0264011/00/AZ/2017/418....,	0264011/00/AZ/2017/378....,
0264011/00/AZ/2017/952....,	0264011/00/AZ/2017/390....,	0264011/00/AZ/2017/445....,
0264011/00/AZ/2018/869....,	0264011/00/AZ/2018/295....,	0264011/00/AZ/2018/501....,
0264011/00/AZ/2017/663....,	0264011/00/AZ/2018/613....,	0264011/00/AZ/2017/905....,
0264011/00/AZ/2018/615....		
⁶¹ 0264011/00/AU/2017/567....,	0264011/00/AU/2017/623....,	0264011/00/AU/2017/516....,
0264011/00/AU/2017/309....,	0264011/00/AU/2017/541....,	0264011/00/AU/2017/523....,
0264011/00/AU/2017/140....,	0264011/00/AU/2017/434....,	0264011/00/AU/2017/482....,
0264011/00/AU/2017/260....,	0264011/00/AU/2017/671....,	0264011/00/AU/2017/365....,
0264011/00/AU/2017/629....,	0264011/00/AU/2017/719....,	0264011/00/AU/2017/374....,
0264011/00/AU/2017/337....,	0264011/00/AU/2017/581....,	0264011/00/AU/2017/814....,
0264011/00/AU/2017/388....,	0264011/00/AU/2017/877....,	0264011/00/AU/2017/293....,
0264011/00/AU/2017/640....,	0264011/00/AU/2017/646....,	0264011/00/AU/2017/120....,
0264011/00/AU/2017/003....,	0264011/00/AU/2017/942....,	0264011/00/AU/2017/156....,
0264011/00/AU/2018/656....,	0264011/00/AU/2018/861....,	0264011/00/AU/2018/463....,
0264011/00/AU/2018/347....,	0264011/00/AU/2018/508....,	0264011/00/AU/2018/545....,
0264011/00/AU/2018/330....,	0264011/00/AU/2018/689....,	0264011/00/AU/2018/136....,
0264011/00/AU/2018/064....,	0264011/00/AU/2018/544....	
⁶² 0264011/00/AM/2017/730....,	0264011/00/AM/2017/989....	
⁶³ 0264011/00/AZ/2017/810....,	0264011/00/AZ/2017/288....,	0264011/00/AZ/2017/561....

które nastąpiły poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej i nie zostały tam zarejestrowane, zgodnie z częścią II ust. 1 pkt 7 załącznika do ustawy o opłacie skarbowej.

W przypadku wniosków o dokonanie transkrypcji aktów urodzenia, małżeństwa i zgonu, do wniosków załączono wymagane dokumenty, tj. oryginał zagranicznego dokumentu stanu cywilnego, będący dowodem zdarzenia i jego rejestracji wraz z tłumaczeniem na język polski dokonany przez tłumaczy przysięgłych wpisanych na listę tłumaczy przysięgłych Ministerstwa Sprawiedliwości lub przez konsula. Odpisy skróconych aktów urodzenia o nr 0264011/00/AU/2017/933..., 0264011/00/AU/2017/745..., 0264011/00/AU/2017/080..., 0264011/00/AU/2018/315..., 0264011/00/AU/2018/789..., 0264011/00/AU/2018/993..., 0264011/00/AU/2018/217... i aktów zgonu o nr 026411/00/AZ/2017/905..., 026411/00/AZ/2018/501..., 026411/00/AZ/2017/418..., 026411/00/AZ/2017/958..., zostały wydane zgodnie z Konwencją nr 16 sporządzoną w Wiedniu dnia 8 września 1976 r. dotyczącą wydawania wielojęzycznych odpisów skróconych aktów stanu cywilnego⁶⁴, na druku wielojęzycznym, toteż nie było konieczności przedkładania ich tłumaczeń na język polski przez tłumaczy przysięgłych. Wyjątek stanowiły wnioski nr USC-DRU.5353.1414.2017, USC-DRM.5351.610.2017 i USC-DRZ.5353.120.2017 - w aktach zbiorowych ww. spraw brak oryginałów dokumentów stanowiących podstawę sporządzenia aktu stanu cywilnego, pozostawiono jedynie kopie tych dokumentów poświadczone za zgodność z oryginałem przez kierownika urzędu stanu cywilnego, zgodnie z art. 26 ust. 2 zd. drugie p.a.s.c. W sprawie nr USC-DRU.5353.1414.2017 wnioskodawca wniósł o wydanie dokumentów z uwagi na brak „możliwości ponownego uzyskania tego dokumentu” natomiast wnioski nr USC-DRM.5351.610.2017 i USC-DRZ.5353.120.2017 nie zawierały żadnego uzasadnienia. Zauważyć należy, iż wydanie dokumentu zagranicznego osobie, która go przedkłada powinno stanowić wyjątek od zasady. Zgodnie bowiem z art. 26 ust. 2 zd. pierwsze p.a.s.c. w aktach zbiorowych rejestracji stanu cywilnego gromadzi się dokumenty, które nie podlegają zwrotowi. Wydanie oryginału zagranicznego dokumentu dopuszczalne jest tylko w sytuacji, gdy wnioskodawca nie ma możliwości ponownego uzyskania tego dokumentu. Co więcej, nie jest wystarczającym jedynie wskazanie przez wnioskodawcę, iż „nie ma on możliwości ponownego uzyskania dokumentu”, bowiem każdorazowo kierownik urzędu stanu cywilnego zobowiązany jest dokonać analizy indywidualnej sprawy i ocenić, czy spełnione zostały przesłanki ustawowe do wydania oryginałów. Wnioskodawca zobowiązany jest zatem wskazać okoliczności dające podstawy do zastosowania art. 26 ust. 2 zd. drugie p.a.s.c. Z akt przedmiotowych spraw nie wynikają ww. okoliczności. Powyższe stanowi naruszenie wyżej wskazanego przepisu prawa.

W trakcie kontroli ustalono, iż do wniosków o dokonanie transkrypcji przedkładano potwierdzenia uiszczenia opłaty skarbowej w wysokości 50 zł za wydanie odpisu pełnego aktu stanu cywilnego po dokonaniu transkrypcji oraz 39 zł za odpis pełny aktu stanu cywilnego wydany w wyniku sprostowania lub uzupełnienia aktu na wniosek, zgodnie z częścią II ust. 1 pkt 6 i pkt 10 załącznika do ustawy o opłacie skarbowej. Wyjątek stanowił wniosek Pani M... K....., do którego nie dołączono potwierdzenia uiszczenia opłaty skarbowej. Z akt sprawy wynika, iż wnioskodawczyni został wydany odpis pełny aktu zgonu męża po dokonaniu transkrypcji, natomiast w aktach sprawy przedłożonych do kontroli brak adnotacji

⁶⁴ Dz.U. z 2004 r. Nr 166, poz. 1735.

określających podstawę prawną wyłączenia lub zwolnienia z opłaty skarbowej⁶⁵. W przypadku, gdy nie było podstaw prawnych wyłączenia lub zwolnienia z opłaty skarbowej i gdy wnioskodawca nie dołączył do wniosku dowodu dokonania przedmiotowej opłaty, organ powinien wezwać do jej uiszczenia wraz z pouczeniem, iż w przypadku braku dokonania opłaty w wyznaczonym terminie podanie zostanie zwrócone lub czynność uzależniona od opłaty zostanie zaniechana, zgodnie z art. 261 § 1 i § 2 k.p.a. Powyższe stanowi naruszenie wskazanego przepisu prawa.

Przeniesień aktów stanu cywilnego sporządzonych za granicą dokonano w sposób określony w art. 104 ust. 2 p.a.s.c., tj. wiernie, zgodnie z literalnym brzmieniem zapisów, zarówno pod względem językowym, jak i formalnym, bez ingerencji w pisownię imion i nazwisk osób wskazanych w zagranicznym dokumencie stanu cywilnego.

Czynności kontrolne wykazały, iż do wniosków o odtworzenie treści zagranicznych dokumentów stanu cywilnego potwierdzających urodzenie, małżeństwo lub zgon dołączane były dokumenty potwierdzające zdarzenie za granicą lub ich uwierzytelnione kopie, zgodnie z art. 109 ust. 3 p.a.s.c. wraz z tłumaczeniem na język polski dokonany przez tłumaczy przysięgłych, wpisanych na listę tłumaczy przysięgłych Ministerstwa Sprawiedliwości lub przez konsula. Do wniosków dołączono również potwierdzenia uiszczenia opłaty skarbowej w wysokości 39 zł za wydanie odpisu zupełnego aktu stanu cywilnego po dokonaniu odtworzenia treści zagranicznego dokumentu, zgodnie z częścią II ust. 1 pkt 8 załącznika do ustawy o opłacie skarbowej.

Rejestracji zdarzeń, które nastąpiły poza granicami RP, transkrypcji zagranicznego dokumentu stanu cywilnego oraz odtworzeń treści zagranicznych dokumentów stanu cywilnego dokonano w formie czynności materialno-technicznej. W adnotacjach sporządzonych aktów stanu cywilnego zamieszczono stosowne informacje, zgodnie z art. 105 ust. 1 p.a.s.c. lub art. 110 ust. 1 p.a.s.c. Ponadto Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego sprostował lub uzupełnił dane w aktach stanu cywilnego na prośbę wnioskodawców w formie czynności materialno-technicznej, prawidłowo czyniąc wzmianki dodatkowe do przedmiotowych aktów.

Wobec braku zaistnienia przesłanek, o których mowa w art. 105 ust. 3 p.a.s.c., w żadnej ze spraw dotyczących transkrypcji aktu urodzenia nie było obowiązku zawiadomienia męża matki o dokonanej transkrypcji. Natomiast w przypadku transkrypcji zagranicznego aktu małżeństwa – wnioski składane były przez oboje małżonków, toteż nie zaszyły podstawy do podjęcia czynności na podstawie art. 106 ust. 2 i 3 p.a.s.c. Wyjątek stanowią sprawy dot. aktów nr 0264011/00/AM/2017/816... i nr 0264011/00/AM/2018/556... – wnioski o transkrypcję aktu małżeństwa zostały złożone przez mężczyzn oraz sprawa dot. aktu nr 0264011/00/AM/2017/730... – wniosek o odtworzenie aktu małżeństwa został złożony przez kobietę. W aktach ww. spraw brak informacji, że drugi z małżonków został poinformowany o dokonanej transkrypcji lub o odtworzeniu aktu. Powyższe stanowi naruszenie art. 106 ust. 2⁶⁶ i art. 111 ust. 2⁶⁷ p.a.s.c.

⁶⁵ Zgodnie z art. 8 ust. 3 ustawy o opłacie skarbowej organy administracji rządowej i samorządowej (...) dokonują adnotacji potwierdzających zapłatę opłaty skarbowej, zwolnienie od niej lub wyłączenie obowiązku jej zapłaty.

⁶⁶ Jeżeli transkrypcji dokonuje się na wniosek jednego z małżonków, kierownik urzędu stanu cywilnego powiadamia o transkrypcji drugiego małżonka oraz informuje go o prawie do złożenia oświadczenia w sprawie nazwiska.

⁶⁷ Jeżeli odtworzenia treści zagranicznego dokumentu stanu cywilnego dokonuje się na wniosek jednego z małżonków, kierownik urzędu stanu cywilnego powiadamia o odtworzeniu drugiego małżonka oraz informuje go o prawie do złożenia oświadczenia w sprawie nazwiska.

Przyczyną powstania wyżej opisanych nieprawidłowości było nieprzestrzeganie procedur postępowania.

[dowód: akta kontroli str. 1300-1578]

Mając na uwadze przedstawiony powyżej stan faktyczny i prawny oraz określone w programie kontroli zasady oceniania, zagadnienie dotyczące rejestracji zdarzeń stanu cywilnego w trybach szczególnych oceniono **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

Migracja aktów stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego

Kontroli poddano 150 aktów stanu cywilnego przeniesionych do rejestru stanu cywilnego, w tym 50 aktów urodzenia⁶⁸, 50 aktów małżeństwa⁶⁹ i 50 aktów zgonu⁷⁰. Treść wszystkich przenoszonych aktów stanu cywilnego, sporządzonych na podstawie przepisów dotychczasowych, została zamieszczona w rejestrze stanu cywilnego w alfabecie łacińskim rozszerzonym i wielkimi literami. Daty i godziny widniejące w przenoszonych aktach stanu cywilnego zostały wpisane i są przechowywane w sposób określony dla danego rejestru, co jest zgodne z § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw wewnętrznych z dnia 5 lutego 2015 r. w sprawie przenoszenia aktów stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego⁷¹ – zwanego dalej p.r.s.c.

Zgodnie z art. 124 ust. 2 p.a.s.c. przeniesienie aktu stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego polega na zamieszczeniu w rejestrze stanu cywilnego treści aktu stanu cywilnego z chwili jego sporządzenia w zakresie wymaganym w niniejszej ustawie. W trakcie czynności kontrolnych ustalono, iż dane zawarte w 127 aktach stanu cywilnego przeniesiono poprawnie do odpowiednich rubryk rejestru stanu cywilnego. W 23 przypadkach migracji dokonano błędnie. Stwierdzone nieprawidłowości obrazuje tabela nr 2.

Tabela nr 2

Lp.	NR AKTU	STWIERDZONE NIEPRAWIDŁOWOŚCI
1.	0264011/00/AM/1976/640...	nieprawidłowe nazwisko świadka
2.	0264011/00/AM/1986/687...	brak nazwisk matek małżonków

⁶⁸ 612./2010, 731./2008, 689./2000, 713./2012, 481./2011, 814./2014, 715./2012, 339./2012, 802./2014, 756./2009, 1084./2014, 812./2014, 256./1992, 227./2002, 529./2006, 181./2004, 343./1990, 327./1997, 79./1996, 317./1994, 284./1993, 131./2003, 547./2001, 549./2000, 380./1999, 494./1998, 326./2007, 142./2005, 167./1995, 196./1960, 388./1978, 408./1980, 353./1982, 479./1984, 618./1988, 1016./1986, 449./1964, 140./1962, 526./1968, 406./1966, 285./1970, 158./1972, 472./1974, 470./1967, 108./20013, 59./1991, 364./1949, 630./1952, 452./1953, 33./1948.

⁶⁹ 205./1947, 57./1955, 28./1957, 61./1958, 119./1959/II, 127./1961, 102./1962, 228./1966, 96./1963, 79./1965, 196./2013, 49./1968, 430./1974, 241./1976, 196./1984, 3./1980, 85./1988, 100./1990, 37./1993, 273./1997, 322./1967, 275./2012, 305./2010, 270./2005, 114./1969, 53./1972, 335./1978, 198./1982, 169./1986, 244./1989, 237./1995, 73./1999, 33./2000, 336./2004, 327./2007, 434./2009, 268./2011, 99./2008, 271./2002, 289./1948, 451./1949, 85./1950, 154./1951, 104./1952, 227./1953, 163./1954, 257./2014, 323./2007, 237./1995, 320./2006.

⁷⁰ 352./1972, 56./1965/I, 211./1948, 108./1958, 45./1992, 363./1988, 420./1985, 35./1981, 138./1975, 274./1973, 20./1970, 67./1967, 13./1952, 24./1952, 164./1969, 182./1974, 255./1973, 264./1977, 479./1979, 246./1983, 644./1984, 202./1989, 310./1991, 6./1962/II, 99./1963/II, 6./1962/III, 12./1961/III, 37./1957/I, 25./1957/II, 5./1955/III, 90./1955, 42./1954, 15./1963/PP, 304./1993, 237./1994, 366./1994, 389./1997, 493./1998, 181./2000, 525./2002, 477./2006, 398./2008, 535./2010, 671./2013, 596./2014, 389./2011, 450./2004, 269./1996, 533./2012, 428./1986.

⁷¹ Dz.U. poz. 204 ze zm.

3.	0264011/00/AM/2000/200...	nieprawidłowe dane kierownika USC sporządzającego akt
4.	0264011/00/AZ/1972/263...	brak nazwiska matki
5.	0264011/00/AZ/1965/237...	brak nazwiska matki
6.	0264011/00/AZ/1988/608...	brak nazwiska matki, nieprawidłowe miejsce urodzenia
7.	0264011/00/AZ/1985/665...	nieprawidłowo wpisano biegłego, który brał udział w czynności
8.	0264011/00/AZ/1981/120...	brak nazwiska matki
9.	0264011/00/AZ/1975/687...	brak nazwiska matki
10.	0264011/00/AZ/1973/419...	nieprawidłowe nazwiska rodziców
11.	0264011/00/AZ/1970/702...	brak godziny zgonu
12.	0264011/00/AZ/1952/263...	brak godziny zgonu
13.	0264011/00/AZ/1969/983...	brak nazwiska matki, brak danych podmiotu, który zgłosił zgon
14.	0264011/00/AZ/1973/537...	brak nazwiska matki
15.	0264011/00/AZ/1977/213...	brak nazwiska matki
16.	0264011/00/AZ/1983/633...	brak nazwiska matki
17.	0264011/00/AZ/1984/820...	brak nazwiska matki i ojca, nieprawidłowe dane podmiotu, który zgłosił zgon
18.	0264011/00/AZ/1963/324...	brak nazwiska matki
19.	0264011/00/AZ/1962/862...	nieprawidłowa godzina zgonu
20.	0264011/00/AZ/1961/201...	nieprawidłowe dane kierownika, który zarejestrował zgon
21.	0264011/00/AZ/1957/249...	brak nazwiska matki i ojca
22.	0264011/00/AZ/1955/548...	brak godziny zgonu
23.	0264011/00/AZ/1996/113...	nieprawidłowa data sporządzenia aktu

Opisane nieprawidłowości stanowią naruszenie art. 124 ust. 2 p.a.s.c.

Zgodnie z art. 124 ust. 3 p.a.s.c. przeniesienie aktu stanu cywilnego do rejestru jest czynnością materialno-techniczną, w wyniku której w akcie stanu cywilnego sporządzonym w księdze stanu cywilnego prowadzonej na podstawie przepisów dotychczasowych wpisuje się wzmiankę dodatkową o przeniesieniu tego aktu do rejestru stanu cywilnego wraz z oznaczeniem aktu i datą przeniesienia, która nie podlega przeniesieniu do rejestru stanu cywilnego. Ponadto wzmiankę dodatkową w księdze stanu cywilnego prowadzonej na podstawie przepisów dotychczasowych może zamieścić upoważniony przez kierownika urzędu stanu cywilnego lub wójta (burmistrza, prezydenta miasta) pracownik. W trakcie kontroli

ustalono, iż w 19 przypadkach przeniesienia aktu stanu cywilnego⁷² do rejestru nie wpisano wzmianki dodatkowej o migracji, 3 wzmianki⁷³ zostały umieszczone w księdze stanu cywilnego nieprawidłowo w polu *UWAGI*, a żadna ze sporządzonych wzmianek nie została podpisana przez kierownika urzędu stanu cywilnego lub upoważnionego pracownika. Ponadto 42 wzmianki sporządzono nieprawidłowo – we wzmiankach brak prawidłowego oznaczenia aktu i/lub brak daty przeniesienia do rejestru stanu cywilnego. Przedmiotowe nieprawidłowości obrazuje tabela nr 3.

Tabela nr 3

Lp.	HISTORYCZNY NR AKTU STANU CYWILNEGO	OPIS NIEPRAWIDŁOWOŚCI
1.	612./2010 AU	brak daty przeniesienia aktu do RSC, nieprawidłowe oznaczenie nowego aktu (po zmigrowaniu do RSC)
2.	526./1968 AU	nieprawidłowe oznaczenie nowego aktu (po zmigrowaniu do RSC)
3.	285./1970 AU	nieprawidłowe oznaczenie nowego aktu (po zmigrowaniu do RSC)
4.	470./1967 AU	brak daty przeniesienia aktu do RSC, nieprawidłowe oznaczenie nowego aktu (po zmigrowaniu do RSC)
5.	452./1953 AU	nieprawidłowe oznaczenie nowego aktu (po zmigrowaniu do RSC)
6.	33./1948 AU	nieprawidłowe oznaczenie nowego aktu (po zmigrowaniu do RSC)
7.	28./1957 AM	brak daty przeniesienia aktu do RSC
8.	61./1958 AM	brak daty przeniesienia aktu do RSC, nieprawidłowe oznaczenie nowego aktu (po zmigrowaniu do RSC)
9.	119./1959/II AM	brak daty przeniesienia aktu do RSC
10.	85./1988 AM	nieprawidłowe oznaczenie nowego aktu (po zmigrowaniu do RSC)
11.	100./1990 AM	brak daty przeniesienia aktu do RSC, nieprawidłowe oznaczenie nowego aktu (po zmigrowaniu do RSC)
12.	37./1993 AM	brak daty przeniesienia aktu do RSC
13.	273./1997 AM	brak daty przeniesienia aktu do RSC
14.	244./1989 AM	nieprawidłowe oznaczenie nowego aktu (po zmigrowaniu do RSC)
15.	237./1995 AM	brak daty przeniesienia aktu do RSC
16.	434./2009 AM	brak daty przeniesienia aktu do RSC
17.	271./2002 AM	brak daty przeniesienia aktu do RSC, nieprawidłowe oznaczenie nowego aktu (po zmigrowaniu do RSC)

⁷² Akt urodzenia nr 630./1952, akty małżeństw nr 196./1984, 257./2014, 323./2007, 237./1995, akty zgonów nr 211./1948, 108./1958, 35./1981, 138./1975, 24./1952, 182./1974, 255./1973, 264./1977, 246./1983, 644./1984, 12./1961/III, 37./1957/I, 5./1955/III, 15./1963/PP.

⁷³ Akty urodzenia nr 388./1978, 479./1984, akt zgonu nr 596./2014.

18.	227./1953 AM	nieprawidłowe oznaczenie nowego aktu (po zmigrowaniu do RSC)
19.	320./2006 AM	brak daty przeniesienia aktu do RSC, nieprawidłowe oznaczenie nowego aktu (po zmigrowaniu do RSC)
20.	352./1972 AZ	nieprawidłowe oznaczenie nowego aktu (po zmigrowaniu do RSC)
21.	56./1965/I AZ	nieprawidłowe oznaczenie nowego aktu (po zmigrowaniu do RSC)
22.	420./1985 AZ	nieprawidłowe oznaczenie nowego aktu (po zmigrowaniu do RSC)
23.	67./1967 AZ	brak daty przeniesienia aktu do RSC, nieprawidłowe oznaczenie nowego aktu (po zmigrowaniu do RSC)
24.	13./1952 AZ	nieprawidłowe oznaczenie nowego aktu (po zmigrowaniu do RSC)
25.	164./1969 AZ	nieprawidłowe oznaczenie nowego aktu (po zmigrowaniu do RSC)
26.	479./1979 AZ	nieprawidłowe oznaczenie nowego aktu (po zmigrowaniu do RSC)
27.	6./1962/II AZ	brak daty przeniesienia aktu do RSC, nieprawidłowe oznaczenie nowego aktu (po zmigrowaniu do RSC)
28.	99./1963/II AZ	nieprawidłowe oznaczenie nowego aktu (po zmigrowaniu do RSC)
29.	6./1962/III AZ	brak daty przeniesienia aktu do RSC
30.	25./1957/II AZ	nieprawidłowe oznaczenie nowego aktu (po zmigrowaniu do RSC)
31.	90./1955 AZ	nieprawidłowe oznaczenie nowego aktu (po zmigrowaniu do RSC)
32.	42./1954 AZ	nieprawidłowe oznaczenie nowego aktu (po zmigrowaniu do RSC)
33.	237./1994 AZ	brak daty przeniesienia aktu do RSC, nieprawidłowe oznaczenie nowego aktu (po zmigrowaniu do RSC)
34.	366./1994 AZ	brak daty przeniesienia aktu do RSC
35.	389./1997 AZ	nieprawidłowe oznaczenie nowego aktu (po zmigrowaniu do RSC)
36.	477./2006 AZ	nieprawidłowe oznaczenie nowego aktu (po zmigrowaniu do RSC)
37.	398./2008 AZ	brak daty przeniesienia aktu do RSC
38.	450./2004 AZ	brak daty przeniesienia aktu do RSC
39.	269./1996 AZ	nieprawidłowe oznaczenie nowego aktu (po zmigrowaniu do RSC)
40.	533./2012 AZ	nieprawidłowe oznaczenie nowego aktu (po zmigrowaniu do RSC)
41.	428./1986 AZ	nieprawidłowe oznaczenie nowego aktu (po zmigrowaniu do RSC)

42.	3./1980 AM	nieprawidłowy nr aktu
-----	------------	-----------------------

Opisane powyżej postępowanie jest nieprawidłowe i stanowi naruszenie art. 124 ust. 3 p.a.s.c.

Zgodnie z § 13 p.r.s.c., numer przenoszonego aktu stanu cywilnego zamieszcza się przy akcie stanu cywilnego w rejestrze stanu cywilnego. W wyniku czynności kontrolnych stwierdzono, że we wszystkich przypadkach przy akcie w rejestrze stanu cywilnego został zamieszczony prawidłowy numer aktu z księgi papierowej.

Podczas kontroli ustalono, że w aktach stanu cywilnego, gdzie było wpisane imię i nazwisko osoby, która sporządziła przenoszony dokument, w aktach stanu cywilnego w rejestrze stanu cywilnego w odpowiednich polach zamieszczone było imię i nazwisko kierownika USC, który zarejestrował przenoszony akt. Natomiast w sytuacji, gdy rubryki te były wypełnione nieczytelnie lub nie można było ustalić ich pełnego brzmienia, w przeniesionym akcie zamieszczono informację „dane nieustalone”, co jest zgodne z § 12 rozporządzenia p.r.s.c.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, że wzmianki dodatkowe zostały prawidłowo przeniesione z zachowaniem zasad wskazanych w § 5 ust. 1 p.r.s.c., niemniej w dwóch przypadkach dokonano tego błędnie. W sprawie dot. aktu 0264011/00/AU/1952/290... wpisano nieprawidłowy nr sygnatury akt, natomiast w treści wzmianki dodatkowej w akcie małżeństwa nr 0264011/00/AM/2002/784... pominięto dane dotyczące prawomocności wyroku Sądu Rejonowego.

Ponadto w treści wzmianek w aktach stanu cywilnego o numerach 0264011/00/AU/1952/290..., 0264011/00/AU/1953/178..., 0264011/00/AU/2005/861..., 0264011/00/AU/2007/358..., 0264011/00/AU/2011/530..., 0264011/00/AU/1994/916..., 0264011/00/AM/1947/643..., 0264011/00/AM/1958/340..., 0264011/00/AM/1976/640..., 0264011/00/AM/1980/250..., 0264011/00/AM/1990/124..., 0264011/00/AM/1997/317..., 0264011/00/AM/2012/986..., 0264011/00/AM/2010/686..., 0264011/00/AM/2005/499..., 0264011/00/AM/1978/012..., 0264011/00/AM/2006/400..., w rejestrze stanu cywilnego w polu przeznaczonym na zamieszczenie imienia osoby, która podpisała wzmiankę w przenoszonym akcie stanu cywilnego, pomimo iż w księdze było podane imię osoby sporządzającej wzmiankę, w RSC wpisano „dane nieustalone”, natomiast w polu przeznaczonym na nazwisko wpisano zarówno imię jak i nazwisko osoby sporządzającej wzmiankę. Postępowanie takie jest nieprawidłowe i stanowi naruszenie § 5 ust. 3 p.r.s.c.

Odnosząc się do zamieszczania przypisków przy akcie należy wskazać, że zgodnie z § 10 p.r.s.c. przypiski zamieszczone pod treścią aktu stanu cywilnego zamieszcza się przy akcie stanu cywilnego w rejestrze stanu cywilnego. W wyniku czynności kontrolnych ustalono, że przypiski były przenoszone do rejestru stanu cywilnego w sposób prawidłowy. Wyjątek stanowił przypisek o zgonie żony przy akcie małżeństwa nr 154./1951, którego nie zamieszczono przy akcie nr 0264011/00/AM/1951/231... w rejestrze stanu cywilnego.

W skontrolowanych aktach małżeństwa sporządzanych na podstawie dotychczasowych przepisów, gdzie w rubryce „uwagi” widniał zapis „stwierdzam, że osoby wymienione w rubryce I złożyły w dniu dzisiejszym przede mną zgodne oświadczenie o wstąpieniu w związek małżeński”, informacja ta została odpowiednio przeniesiona do aktu małżeństwa

w rejestrze stanu cywilnego – w polu „oświadczenia osób, które zawarły małżeństwo”. Powyższe jest zgodne z § 8 p.r.s.c.

Przyczyną powstania wyżej opisanych nieprawidłowości było nieprzestrzeganie procedur postępowania oraz nienależyty nadzór nad pracownikami wykonującymi ww. zadania.

[dowód: akta kontroli str. 1579-2254]

Mając na uwadze przedstawiony powyżej stan faktyczny i prawny oraz określone w programie kontroli zasady oceniania, zagadnienie dotyczące migracji aktów stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego oceniono **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

Odmowa dokonania czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego

W kontrolowanym okresie Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego we Wrocławiu wydał 12⁷⁴ rozstrzygnięć dot. odmowy dokonania czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego. Kontroli poddano wszystkie ww. sprawy. Na tej podstawie stwierdzono, co następuje.

Cztery sprawy dotyczyły odmowy sporządzenia aktu małżeństwa, na podstawie art. 87 ust. 5 p.a.s.c. Dwie sprawy dotyczyły odmowy wydania odpisu aktu stanu cywilnego, na podstawie art. 73 p.a.s.c. Jedna sprawa dotyczyła odmowy dokonania transkrypcji, na podstawie art. 107 p.a.s.c. Pięć spraw dotyczyło odmowy sprostowania aktu stanu cywilnego, na podstawie art. 35 w związku z art. 2 ust. 6 p.a.s.c.

We wszystkich sprawach zaistniały przesłanki do odmowy dokonania czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego. Odmowy nastąpiły w prawidłowych, przewidzianych przepisami prawa formach. W sprawach dot. odmowy sporządzenia aktu małżeństwa rozstrzygnięcia zostały sporządzone na piśmie, zgodnie z art. 89 ust. 1 pkt 4 p.a.s.c. W pozostałych sprawach Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego we Wrocławiu wydał prawidłowo decyzje administracyjne, zgodnie z art. 2 ust. 6 p.a.s.c. Rozstrzygnięcia zawierały elementy, o których mowa w art. 107 k.p.a. Decyzje wydane w postępowaniach wszczętych po 1 czerwca 2017 r. prawidłowo zawierają pouczenie o prawie do zrzeczenia się odwołania i skutkach tego zrzeczenia się, zgodnie z art. 127a k.p.a.

Negatywnie należy ocenić fakt, iż w sprawach USC-A.5352.1088.2017.BS, USC-A.5352.1090.2017.BS oraz USC-A.5352.1092.2017.BS (dot. odmowy sprostowania aktów stanu cywilnego) decyzje odmowe zostały wydane dopiero po tym, jak wnioskodawczyni (tożsama we wszystkich sprawach) wniosła o ich wydanie. Przepis art. 35 ust. 3 p.a.s.c. stanowi, iż sprostowania aktu stanu cywilnego dokonuje się z urzędu, na wniosek osoby, której ten akt dotyczy, lub jej przedstawiciela ustawowego, na wniosek osoby mającej w tym interes prawny lub prokuratora, w formie czynności materialno-technicznej. Natomiast odmowa dokonania czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego następuje w formie decyzji administracyjnej (art. 2 ust. 6 p.a.s.c.). Nieprawidłowym zatem było uprzednie skierowanie do strony pisma nr USC-DSU.5352.1088,1090,1092,1134.2017.BS z dnia 8 grudnia 2017 r. Powyższe stanowi naruszenie art. 35 § 1⁷⁵ k.p.a.

Rozstrzygnięcia zostały prawidłowo doręczone, przy czym w sprawie nr USC-DOZ.5362.1.1790.2018.PG prawidłowe doręczenie decyzji nastąpiło wskutek

⁷⁴ Sprawy nr: USC-DRM.5353.298.2017, USC-A.5352.31.2017.RB, USC-DSU.5352.162.2017.RB, USC-A.5352.1092.2017.BS, USC-A.5352.1090.2017.BS, USC-A.5352.1088.2017.BS, USC-DOZ.5362.1.1790.2018.PG, USC-DSU.5362.27.2018.BS, USC-M.5361.14.2017, USC-DRM.5351.1297.2017, USC-DRM.5351.2985.2017 oraz USC-DRM.5351.3221.2017.

⁷⁵ Organy administracji publicznej obowiązane są załatwiać sprawy bez zbędnej zwłoki.

stwierdzenia przez Wojewodę Dolnośląskiego postanowieniem z dnia 26 lutego 2018 r. niedopuszczalności odwołania, na podstawie art. 134 k.p.a. Początkowo bowiem decyzja Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego we Wrocławiu została wysłana do ustanowionego w sprawie pełnomocnika za pośrednictwem faksu. Taki sposób doręczenia nie można uznać za doręczenie za pomocą środków – komunikacji elektronicznej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną, o którym mowa w art. 39¹ §1 k.p.a. Następnie decyzja została skierowana również do wnioskodawczyni, pomimo ustanowienia w sprawie pełnomocnika. Powyższe stanowi naruszenie art. 39¹ §1 oraz art. 40 §1 k.p.a.

W omawianej sprawie wniosek o wydanie odpisu aktu stanu cywilnego obarczony był brakiem formalnym w postaci braku podpisu. Organ gminy nie podjął czynności na podstawie art. 64 § 2 k.p.a. Powyższe stanowi naruszenie wskazanego przepisu prawa.

W aktach sprawy nr USC-DRM.5353.298.2017 znajduje się protokół przesłuchania strony. Zawiera on podpis przesłuchiwanej strony. Brak natomiast podpisu pracownika. Zgodnie z art. 67 § 2 pkt 2 k.r.o. z przesłuchania strony sporządza się protokół, który następnie powinien zostać podpisany przez wszystkie osoby biorące udział w czynności urzędowej⁷⁶. Brak ww. podpisu stanowi naruszenie art. 68 § 2 k.p.a.

Przyczyną powstania wyżej opisanych nieprawidłowości było nieprzestrzeganie procedur postępowania.

[dowód: akta kontroli str. 2255-2537]

Mając na uwadze przedstawiony powyżej stan faktyczny i prawny oraz określone w programie kontroli zasady oceniania, zagadnienie dotyczące odmowy dokonania czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego oceniono **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

Realizacja zleceń, o których mowa w art. 125 ust. 4 lub 5 p.a.s.c.

Kontroli poddano 50 losowo wybranych spraw dotyczących przeniesienia aktu stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego, na podstawie zleceń innych organów. 28⁷⁷ zleceń zostało sformułowanych ze względu na złożenie wniosku o wydanie odpisu aktu stanu cywilnego do kierownika urzędu stanu cywilnego, który nie przechowuje księgi. Natomiast 22⁷⁸ zlecenia zostały wystosowane z uwagi na konieczność dokonania czynności z zakresu

⁷⁶ Przepis art. 68 §2 k.p.a.: Protokół odczytuje się wszystkim osobom obecnym, biorącym udział w czynności urzędowej, które powinny następnie protokół podpisać. Odmowę lub brak podpisu którejkolwiek osoby należy omówić w protokole.

⁷⁷

0264011/00/AU/1953/769....,	0264011/00/AM/1960/247....,	0264011/00/AU/1949/687....,
0264011/00/AU/1961/173....,	0264011/00/AU/1993/447....,	0264011/00/AZ/1996/889....,
0264011/00/AM/2009/297....,	0264011/00/AM/1950/425....,	0264011/00/AM/1999/117....,
0264011/00/AM/2013/121....,	0264011/00/AU/1992/919....,	0264011/00/AU/1954/774....,
0264011/00/AU/1975/005....,	0264011/00/AU/1960/329....,	0264011/00/AU/1990/054....,
0264011/00/AU/1996/706....,	0264011/00/AZ/1958/315....,	0264011/00/AZ/1986/044....,
0264011/00/AM/2005/915....,	0264011/00/AM/1971/113....,	0264011/00/AU/1954/624....,
0264011/00/AU/2000/516....,	0264011/00/AU/1991/100....,	0264011/00/AU/1973/767....,
0264011/00/AU/1983/540....,	0264011/00/AZ/1984/699....,	0264011/00/AZ/2007/441....,
0264011/00/AZ/1975/979....		

⁷⁸

0264011/00/AU/1982/349....,	0264011/00/AM/1967/856....,	0264011/00/AU/1992/049....,
0264011/00/AM/1957/610....,	0264011/00/AU/1993/534....,	0264011/00/AM/2011/909....,
0264011/00/AM/1970/564....,	0264011/00/AM/1967/817....,	0264011/00/AM/2000/472....,
0264011/00/AM/1997/374....,	0264011/00/AU/1984/991....,	0264011/00/AU/1995/136....,
0264011/00/AU/1984/958....,	0264011/00/AU/1980/771....,	0264011/00/AZ/2011/932....,
0264011/00/AZ/2003/398....,	0264011/00/AM/1999/906....,	0264011/00/AM/1957/681....,

rejestracji stanu cywilnego, do której akt stanu cywilnego jest niezbędny. Stwierdzono, że w 48 przypadkach migracja aktów stanu cywilnego dokonywana jest terminowo. Natomiast w 2 sprawach migracji aktu dokonano nieterminowo.

W sprawie dotyczącej aktu nr 0264011/00/AU/1982/349... zlecenie migracji aktu zostało przesłane w dniu 9 lutego 2017 r., z uwagi na konieczność dokonania czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego, do której akt jest niezbędny. Przeniesienie aktu nastąpiło w dniu 20 lutego 2017 r. Z powyższego wynika, że migracji aktu nie dokonano niezwłocznie⁷⁹. Tym samym organ gminy naruszył przepis art. 125 ust. 5 p.a.s.c.⁸⁰. Przyczyną stwierdzonej nieprawidłowości było nieprzestrzeżenie obowiązujących przepisów prawa.

Natomiast w sprawie dotyczącej aktu nr 0264011/00/AU/1961/173... zlecenie migracji aktu zostało przesłane w dniu 30 stycznia 2017 r., ze względu na złożenie wniosku o wydanie odpisu aktu stanu cywilnego do kierownika urzędu stanu cywilnego, który nie przechowuje księgi. Akt urodzenia został przeniesiony do rejestru stanu cywilnego w dniu 30 czerwca 2017 r., tj. 5 miesięcy po otrzymaniu zlecenia⁸¹. Powyższe stanowi naruszenie art. 125 ust. 4 p.a.s.c.⁸². Przyczyną stwierdzonej nieprawidłowości było niedostateczne przygotowanie zawodowe pracownika (pracownik zatrudniony na stanowisku od lutego 2017 r.) oraz niewystarczający nadzór nad realizacją zadań przez pracownika.

[dowód: akta kontroli str. 2538-2597]

Mając na uwadze przedstawiony stan faktyczny i prawny oraz określone w programie kontroli zasady oceniania, zagadnienie dotyczące realizacji zleceń, o których mowa w art. 125 ust. 4 lub ust. 5 p.a.s.c. należało ocenić **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

Mając na uwadze przedstawiony powyżej stan faktyczny i prawny, realizację zadań z zakresu administracji rządowej, wynikających z ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

W związku z powyższym, na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 1 i 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej w celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości należy:

W ZAKRESIE SPORZĄDZANIA AKTÓW STANU CYWILNEGO W TRYBIE CZYNNOŚCI MATERIALNO-TECHNICZNYCH, NA PODSTAWIE ART. 53, ART. 87 i ART. 92 P.A.S.C.:

1. W protokole zgłoszenia urodzenia dziecka uzupełniać dane, o których mowa w art. 58 pkt 8 p.a.s.c.

0264011/00/AM/1985/592...,
0264011/00/AU/1973/841...

0264011/00/AU/1991/425...,

0264011/00/AU/1986/201...,

⁷⁹ Zlecenie realizowane przez Panią Elżbietę Szydłowską – starszego specjalistę (stanowisko ds. wydawania odpisów i zaświadczeń z rejestru stanu cywilnego).

⁸⁰ W przypadku dokonywania czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego, do której jest niezbędny akt stanu cywilnego, przeniesienia aktu stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego dokonuje się niezwłocznie.

⁸¹ Zlecenie realizowane przez Panią Annę Stachowiak – samodzielnelnego referenta (stanowisko ds. rejestracji małżeństw).

⁸² Jeżeli wniosek o wydanie odpisu aktu stanu cywilnego lub o wydanie zaświadczeń, o których mowa w niniejszej ustawie, został złożony do kierownika urzędu stanu cywilnego, który nie przechowuje księgi stanu cywilnego, przeniesienia aktu stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego dokonuje się w terminie umożliwiającym wydanie odpisu lub zaświadczenia w ciągu 10 dni roboczych od dnia złożenia wniosku.

2. Akta zbiorowe rejestracji stanu cywilnego opatrywać pełnym oznaczeniem nadanym aktowi stanu cywilnego, którego dotyczą.
3. Przestrzegać przepisu art. 220 § 2 k.p.a.
4. W przypadku braków formalnych podania podejmować czynności na podstawie art. 64 § 2 k.p.a.
5. Przestrzegać przepisu art. 86 ust. 1 p.a.s.c.
6. Dotrzymywać terminu, o którym mowa w art. 86 ust. 3 p.a.s.c.
7. Informacje o innych aktach stanu cywilnego dotyczących tej samej osoby zamieszczać przy akcie stanu cywilnego w formie przypisków.
8. Zgłoszenie zgonu przyjmować zgodnie z art. 93 ust. 1 oraz art. 94 ust. 1 p.a.s.c., tj. bez żądania złożenia odrębnego wniosku o rejestrację zgonu.
9. Dokonywać rzetelnej analizy prawidłowości dokumentów potwierdzających umocowanie.
10. Sporządzając akt stanu cywilnego lub dołączając do niego wzmiankę dodatkową, niezwłocznie zamieszczać przypiski przy innych aktach stanu cywilnego dotyczących tej samej osoby.

W ZAKRESIE WYDAWANIA ODPISÓW ZUPEŁNYCH I SKRÓCONYCH AKTÓW STANU CYWILNEGO:

1. W przypadku braków formalnych podania podejmować czynności na podstawie art. 64 § 2 k.p.a.
2. Rzetelnie weryfikować cel ubiegania się o wydanie odpisu aktu stanu cywilnego, w zależności od obowiązku zapłaty opłaty skarbowej.
3. Weryfikować, czy wnioskodawca wykazał interes prawny w uzyskaniu żadanego odpisu aktu stanu cywilnego.

W ZAKRESIE WYDAWANIA ZAŚWIADCZEŃ NA PODSTAWIE ART. 44 UST. 1 PKT 2 LUB PKT 3 p.a.s.c.:

1. Rzetelnie weryfikować kompletność wniosków o wydanie zaświadczenia a w przypadku stwierdzenia braków formalnych wzywać wnioskodawców na podstawie art. 64 § 2 k.p.a. do ich uzupełnienia.
2. W przypadku braku opłaty skarbowej lub opłaty w niewłaściwej wysokości wyznaczać termin do jej wniesienia na podstawie art. 261 § 1 k.p.a.
3. Przestrzegać przepisów § 42 ust. 2 Instrukcji kancelaryjnej.
4. W aktach spraw pozostawiać egzemplarz wydanego zaświadczenia, zgodnie z § 60 ust. 3 i ust. 4 Instrukcji kancelaryjnej.
5. Na egzemplarzu zaświadczenia przeznaczonym do włączenia do akt sprawy zamieszczać informację co do sposobu wysyłki (na przykład list polecony, list priorytetowy, doręczenie elektroniczne) oraz potwierdzenie dokonania wysłania przesyłki lub jej osobistego doręczenia, zgodnie z § 60 ust. 3 Instrukcji kancelaryjnej.
6. Numery spraw nadawać zgodnie z Jednolitym Rzecзовym Wykazem Akt oraz zgodnie z § 5 Instrukcji kancelaryjnej.
7. Zaświadczenia wydawać bez zbędnej zwłoki, nie później niż w terminie siedmiu dni, zgodnie z art. 217 §3 k.p.a.
8. Zwiększyć nadzór nad pracownikami realizującym zadania z kontrolowanego zakresu.

W ZAKRESIE REJESTRACJI ZDARZEŃ STANU CYWILNEGO W TRYBACH SZCZEGÓLNYCH:

1. Przepis art. 26 ust. 2 zdanie drugie p.a.s.c. stosować w uzasadnionych sytuacjach. W przypadku wniosku o wydanie oryginału dokumentu dokonać analizy przesłanek wskazanych w uzasadnieniu, czy wnioskodawca nie ma możliwości ponownego uzyskania tego dokumentu.
2. W przypadku braku opłaty skarbowej lub opłaty w niewłaściwej wysokości, za wydanie odpisu zupełnego aktu stanu cywilnego po dokonaniu transkrypcji lub za odpis wydany po sprostowaniu lub uzupełnieniu aktu na wniosek, wyznaczać termin do jej wniesienia na podstawie art. 261 § 1 k.p.a.
3. W przypadku dokonywania transkrypcji lub odtworzenia treści zagranicznego dokumentu stanu cywilnego na wniosek jednego z małżonków, powiadamiać drugiego małżonka, zgodnie z art. 106 ust. 2 i art. 11 ust. 2 p.a.s.c.

W ZAKRESIE MIGRACJI AKTÓW STANU CYWILNEGO DO REJESTRU STANU CYWILNEGO:

1. Rzetelnie przeprowadzać migracje aktów stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego.
2. Każdorazowo po przeniesieniu aktu stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego w księdze stanu cywilnego umieszczać wzmiankę dodatkową o dokonaniu migracji.
3. Wzmianki dodatkowe o przeniesieniu aktu do rejestru stanu cywilnego sporządzać zgodnie z dyspozycją art. 124 ust. 3 p.a.s.c.
4. Informację o przeniesieniu aktu do rejestru stanu cywilnego zamieszczać we wzmiankach dodatkowych, a nie w uwagach.
5. Treści przenoszonych wzmianek dodatkowych dołączać do aktów stanu cywilnego w rejestrze stanu cywilnego zgodnie z § 5 ust. 1 i 3 p.r.s.c.
6. Zwiększyć nadzór nad pracownikami realizującym zadania z kontrolowanego zakresu.

W ZAKRESIE ODMOWY DOKONANIA CZYNNOŚCI Z ZAKRESU REJESTRACJI STANU CYWILNEGO:

1. Sprawy załatwiać bez zbędnej zwłoki, zgodnie z art. 35 § 1 k.p.a.
2. Prawidłowo doręczać pisma, zgodnie z art. 39¹ § 1 oraz art. 40 § 1 k.p.a.
3. W przypadku braków formalnych podania podejmować czynności na podstawie art. 64 § 2 k.p.a.
4. Przestrzegać przepisu art. 68 § 2 k.p.a.

W ZAKRESIE REALIZACJI ZLECZEŃ, O KTÓRYCH MOWA W ART. 125 UST. 4 LUB UST. 5 P.A.S.C.

1. Terminowo dokonywać migracji aktu stanu cywilnego.
2. Zwiększyć nadzór nad pracownikami realizującym zadania z kontrolowanego zakresu.

Na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej proszę o przekazanie **w terminie do dnia 30 listopada 2018 r.** informacji o wykonaniu zaleceń

i wykorzystaniu wniosków, a także o podjętych działaniach mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości.

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

/-/

Paweł Hreniak